

Jõgevamaa Koostöökoja ühisstrateegia 2023-2027

Lisa 1: tegevuspiirkonna sotsiaalmajanduslik analüüs

Jõgevamaa 2023

JÕGEVAMAA

KOOSTÖÖKODA

Tellija: Jõgevamaa Koostöökoda
www.jogevamaa.com, info@jogevamaa.com

Konsultant: HeiVäl OÜ, Kaido Väljaots

Sisukord

SISSEJUHATUS, TEGEVUSPIIRKOND ja ORGANISATSIION	4
Sissejuhatus	4
Lühendid ja mõisted	5
Ülevaade tegevuspiirkonnast	6
Jõgevamaa Koostöökoja toimimine, kogemused ja koostöö	11
STRATEEGIA	18
Strateegia koostamise protsess	19
SWOT analüüs	20
Sise- ja väliskeskkonna analüüside peamised järeldused	23
Strateegilised eesmärgid 2023-2027, visioon ja missioon	26
Strateegia rakendamine: strateegia kaardid ja toetusmeetmed	32
Hindamiskriteeriumid	46
Strateegia meetmete rakendamise eelarve	54
Strateegia uuenduslikkus, seire ja uuendamine	56
Seosed asjaomaste dokumentidega	59
LISAD	64
Lisa 1. Tegevuspiirkonna sotsiaalmajanduslik analüüs	65
Lisa 2. Teadlaste seisukohad maaelu ja võrgustike arendamise kohta	115
Lisa 3. Liivakella® mudel strateegiliseks planeerimiseks	126

LISA 1

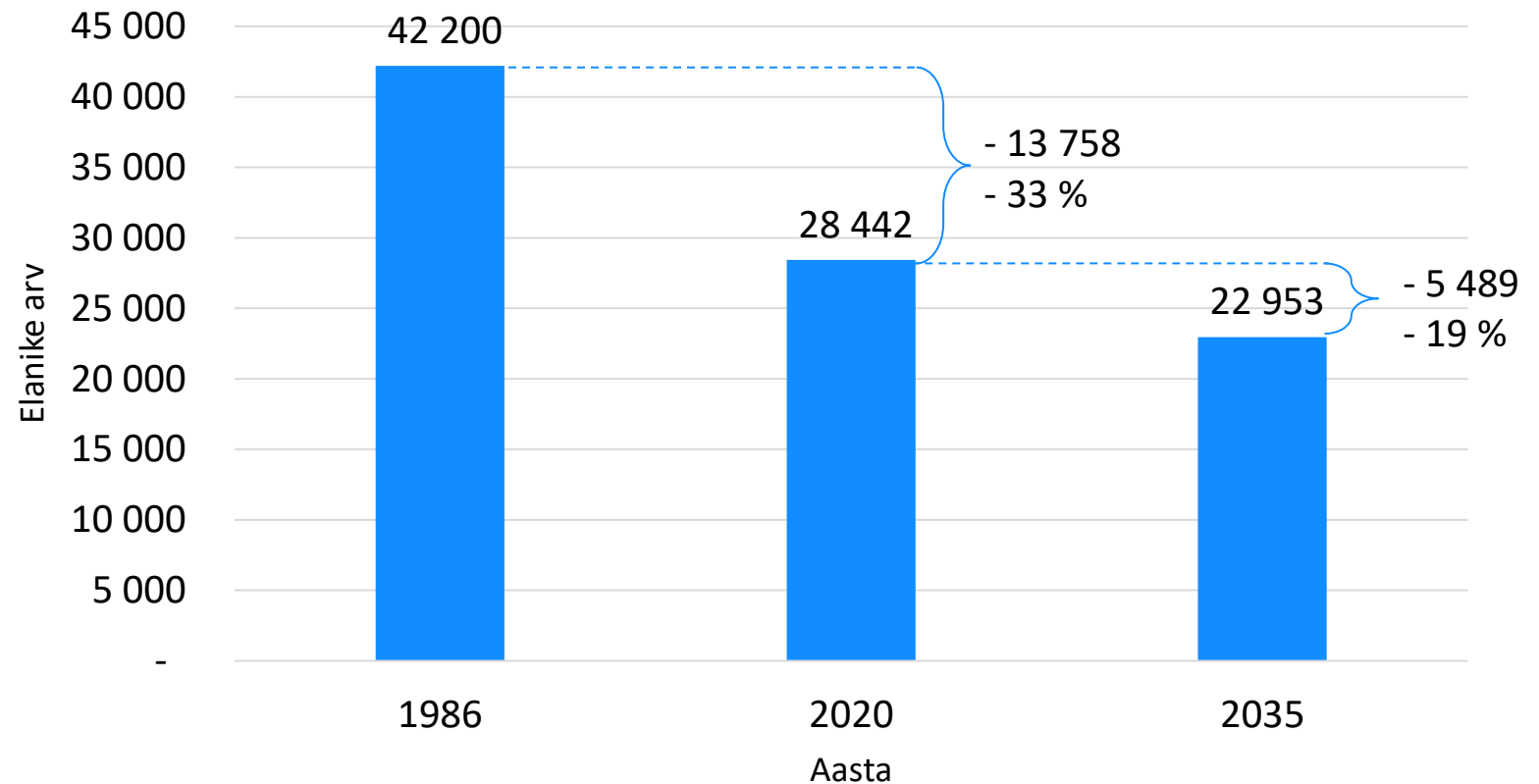
TEGEVUSPIIRKONNA SOTSIAALMAJANDUSLIK ANALÜÜS

RAHVASTIK JA ASUSTUS

Elanike arv Jõgeva maakonnas kahaneb

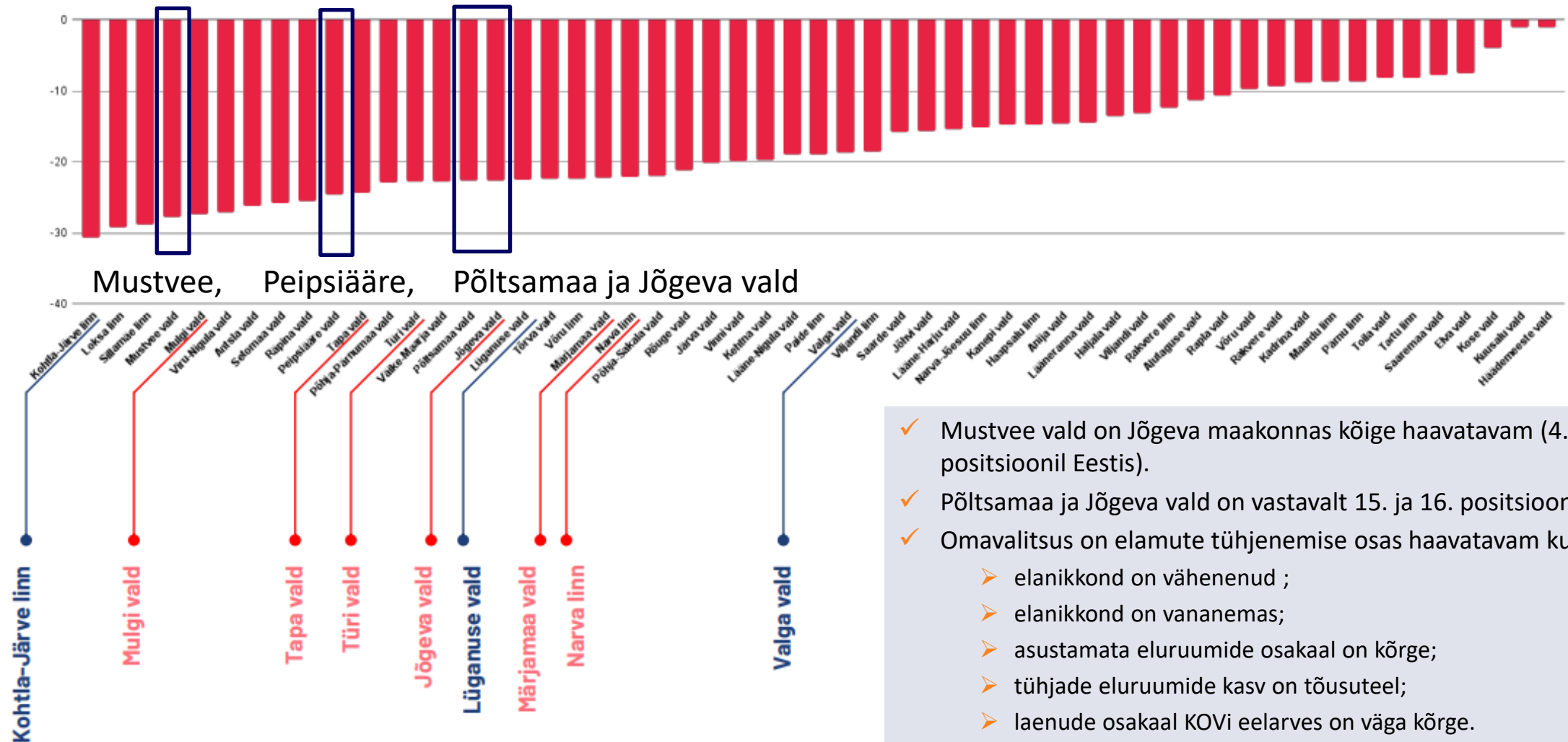
- ✓ Viimase 30 aastaga on Jõgeva maakonnas elanike arv 33% kahanenud.
- ✓ Jõgeva maakonna majanduse ja ettevõtluskeskkonna uuringus toodi välja, et Statistikaameti prognoosi kohaselt jätkub maakonnas rahvastiku vähenemine keskmiselt 355 inimese võrra aastas, jõudes 2035. aastaks 22 953 inimeseni.

Elanike arv maakonnas | 1986-2035

Tegevuspiirkonnas on viimase kahekümne aasta jooksul toimunud keskmisest suurem rahvastiku vähenemine

KOVide rahvaarvu muutumine (20%) | 2000-2021

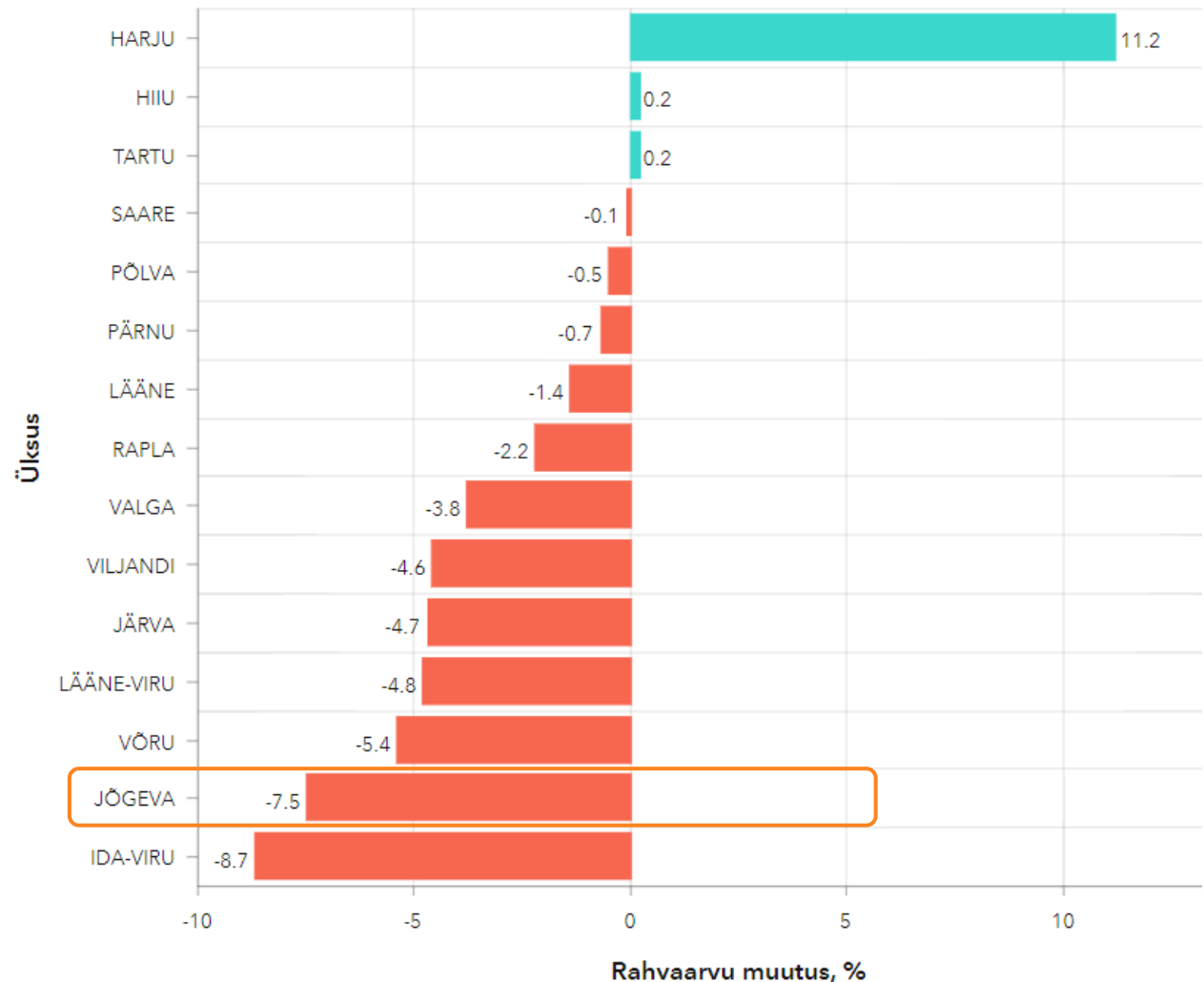

- ✓ Mustvee vald on Jõgeva maakonnas kõige haavatavam (4. positsioonil Eestis).
- ✓ Põltsamaa ja Jõgeva vald on vastavalt 15. ja 16. positsioonil.
- ✓ Omavalitsus on elamute tühjenemise osas haavatavam kui:
 - elanikkond on vähenenud ;
 - elanikkond on vananemas;
 - asustamata eluruumide osakaal on kõrge;
 - tühjade eluruumide kasv on tõusuteel;
 - laenude osakaal KOVi eelarves on väga kõrge.

Jõgeva maakonna rahvaarvu kahanemine on jätkunud ka viimase kümne aasta jooksul

- ✓ Jõgeva maakonna rahvaarv on viimase kümne aasta jooksul vähenenud 7,5% võrra.
- ✓ Eestis on rahvaarv viimase kümne aasta jooksul kasvanud kolmes maakonnas – Harju, Hiiu ja Tartu.
- ✓ Võrreldes teiste maakondadega on Jõgeval toimunud väga suur kahanemine.
- ✓ Negatiivse trendi poolest on Jõgeva maakond eelviimasel kohal, suurem negatiivne rahvaarvu muutus on toimunud vaid Ida-Viru maakonnas, kus rahvaarv on vähenenud 8,7% võrra.

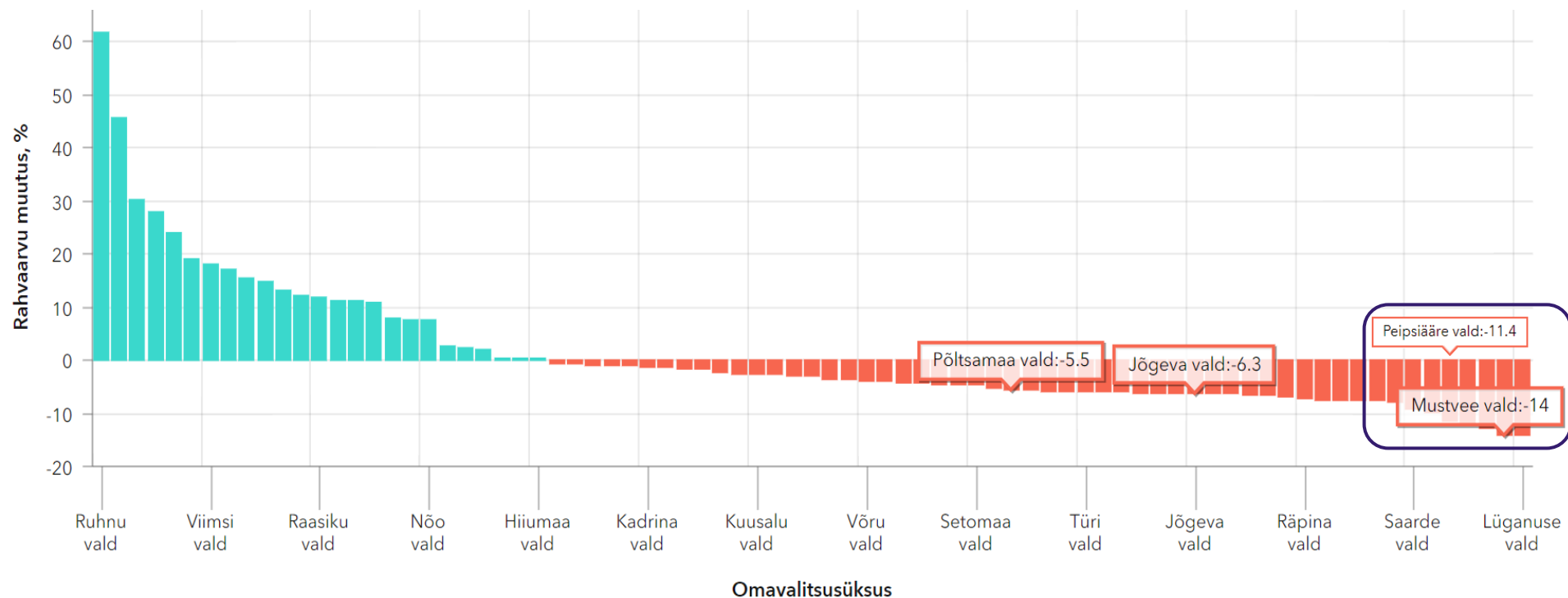
Rahvaarvu muutus maakondades 2011-2021

Kõikides tegevuspiirkonna valdades on elanike arv kahanenud viimase kümne aasta jooksul

- ✓ Kõikides tegevuspiirkonna omavalitsusüksustes vähenes elanike arv.
- ✓ KOVide lõikes on Mustvee ja Peipsiääre elanike arv kõige enam kahanenud viimase kümne aasta jooksul.
- ✓ Mustvee valla elanike arv on kümne aastaga kahanenud 14% võrra.
- ✓ Kõige vähem on elanike arv kahanenud Põltsamaa vallas.

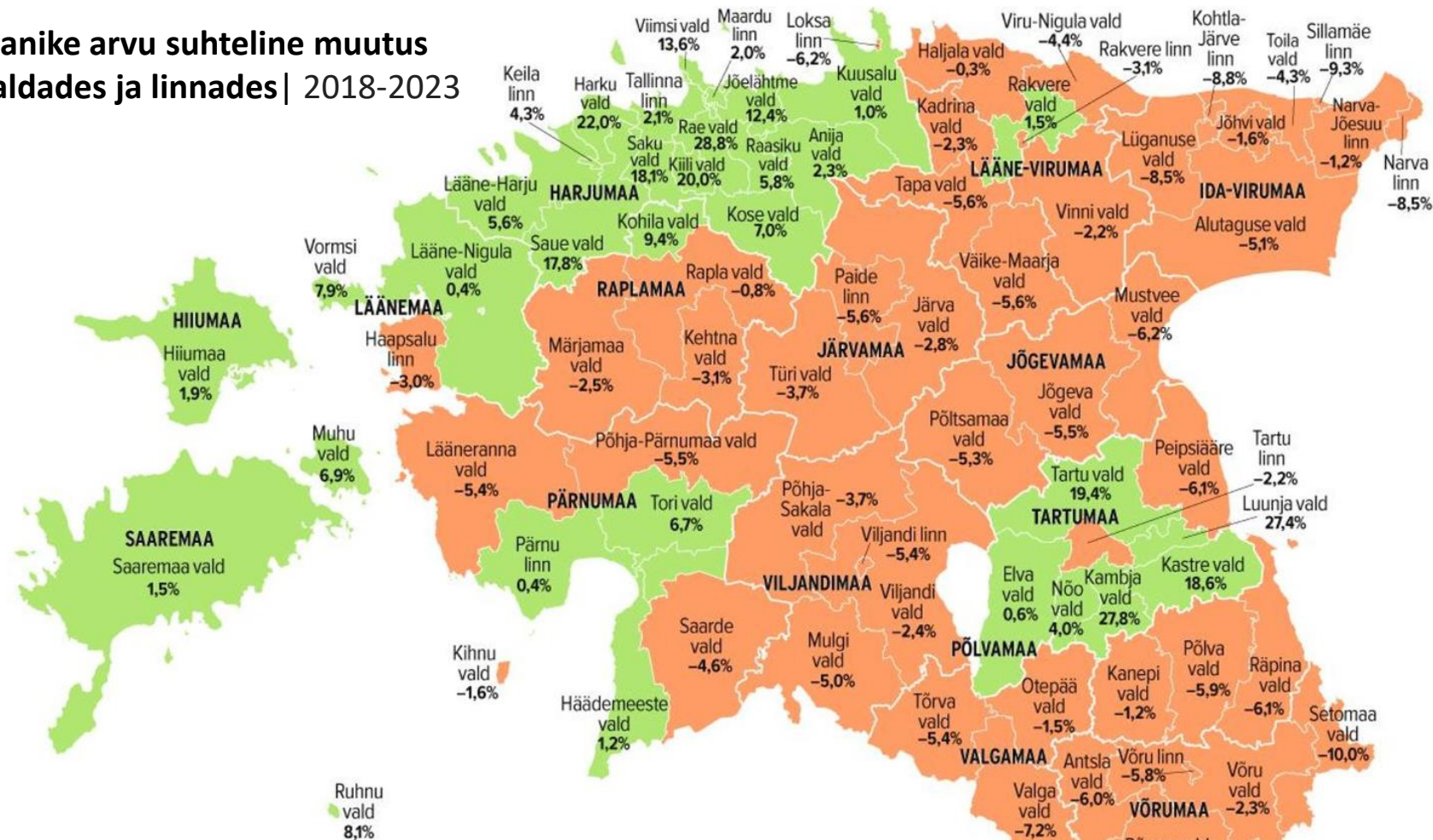
Rahvaarvu muutus omavalitsusüksustes | 2011-2021

Tegevuspiirkonna kõikides valdades on viie aastaga elanike arv vähenenud

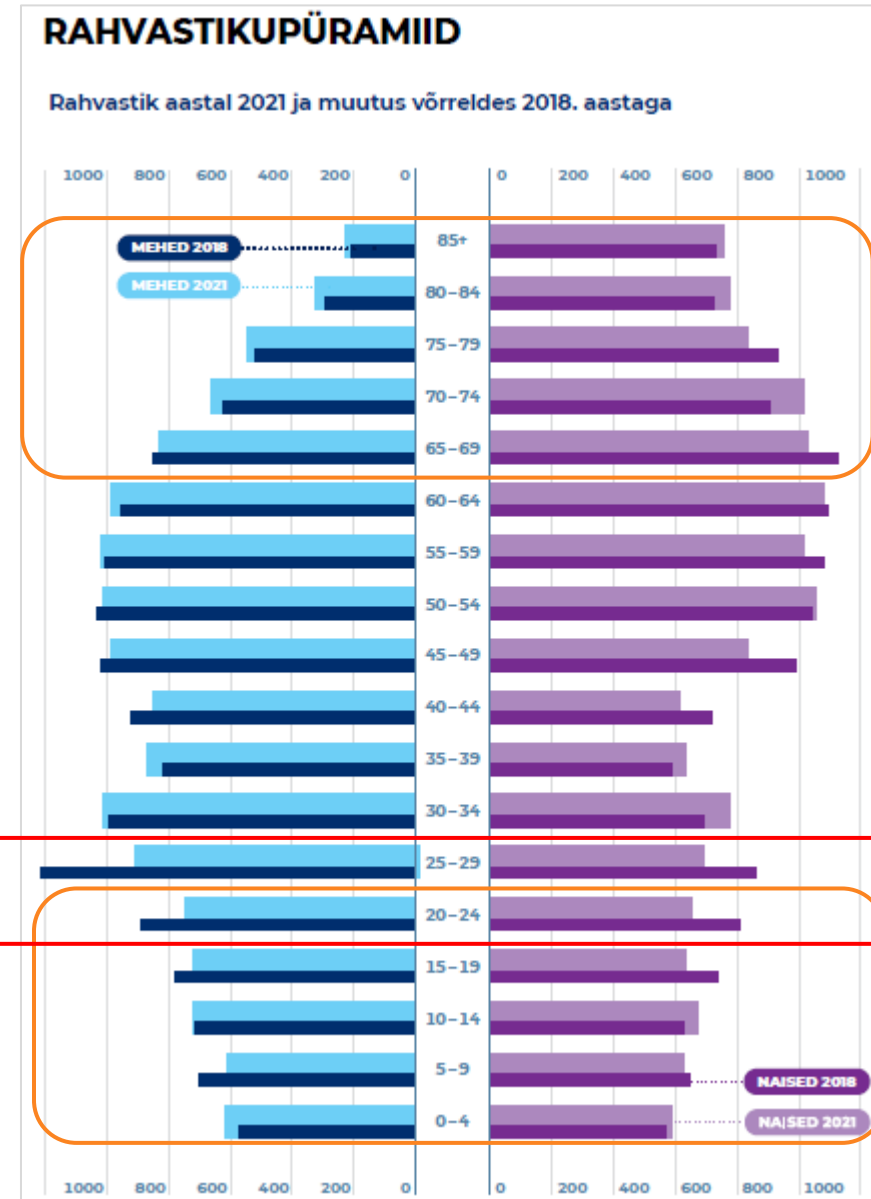
- ✓ Kõikides Jõgevamaa Koostöökoja tegevuspiirkonna valdades on olnud elanike arvu suhteline muutus negatiivne, kõige suurem muutus toimus Mustvee vallas.
- ✓ Põltsamaa vallas vähenes elanike arvu suhteline muutus 5,3%, Jõgeva vallas 5,5%, Mustvee vallas 6,2% ja Peipsiääre vallas 6,1%.
- ✓ Arvuliselt muutus elanike arv vastavalt:
 - Põltsamaa vald: - 529 inimest
 - Jõgeva vald: - 763 inimest
 - Mustvee vald: - 352 inimest
 - Peipsiääre vald: - 348 inimest

Elanike arvu suhteline muutus valdades ja linnades | 2018-2023

➔ Piirkonnas on suur eakate (eriti naiste) ja madal laste osatähtsus

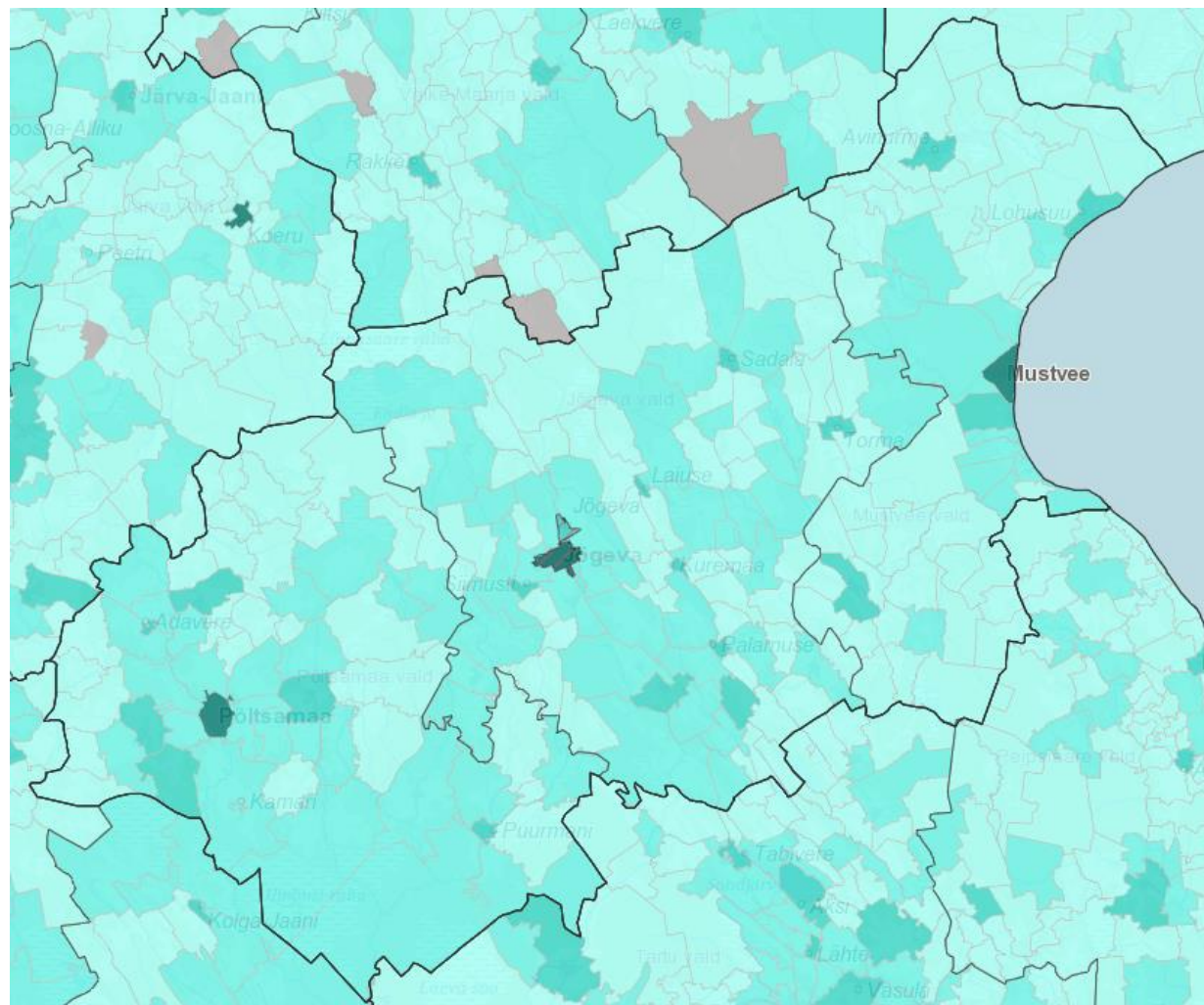
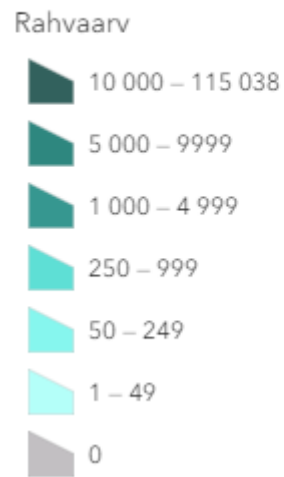
- ✓ Jõgevamaa rahvastikupüramiid kirjeldab vananevat rahvastikku, kus eakate osatähtsus rahvastikus on suur ja laste (0-14-aastaste) osatähtsus madal.
- ✓ Eesti keskmine laste osatähtsus on 16,4%, Jõgevamaal 13,7%.
- ✓ Eesti keskmine eakate osatähtsus on 20,3%, Jõgevamaal 25,0%.
- ✓ Rahvastikupüramiidi mõjutab ka negatiivne rändesaldo, mis on Jõgevamaal -5,8 (Eesti madalaim on -6,5 ja kõrgeim 9,4).
- ✓ Võrreldes 2018. aastaga, on märgatavalt vähenenud 20-24- ja 25-29-aastaste arv Jõgevamaal.

➔ Rahvastiku tihedus on tegevuspiirkonnas hõre

- ✓ Rahvastik on koondunud suurematesse keskustesse.
- ✓ Jõgevamaa peamised külad, alevikud, kus on rahvaarv 250-999: Lustivere, Võisiku, Pisisaare, Kaarepere, Raja, Luua ja Voore külad ning Puurmani, Siimusti, Palamuse, Kuremaa, Laiuse, Sadala ja Torma alevikud.

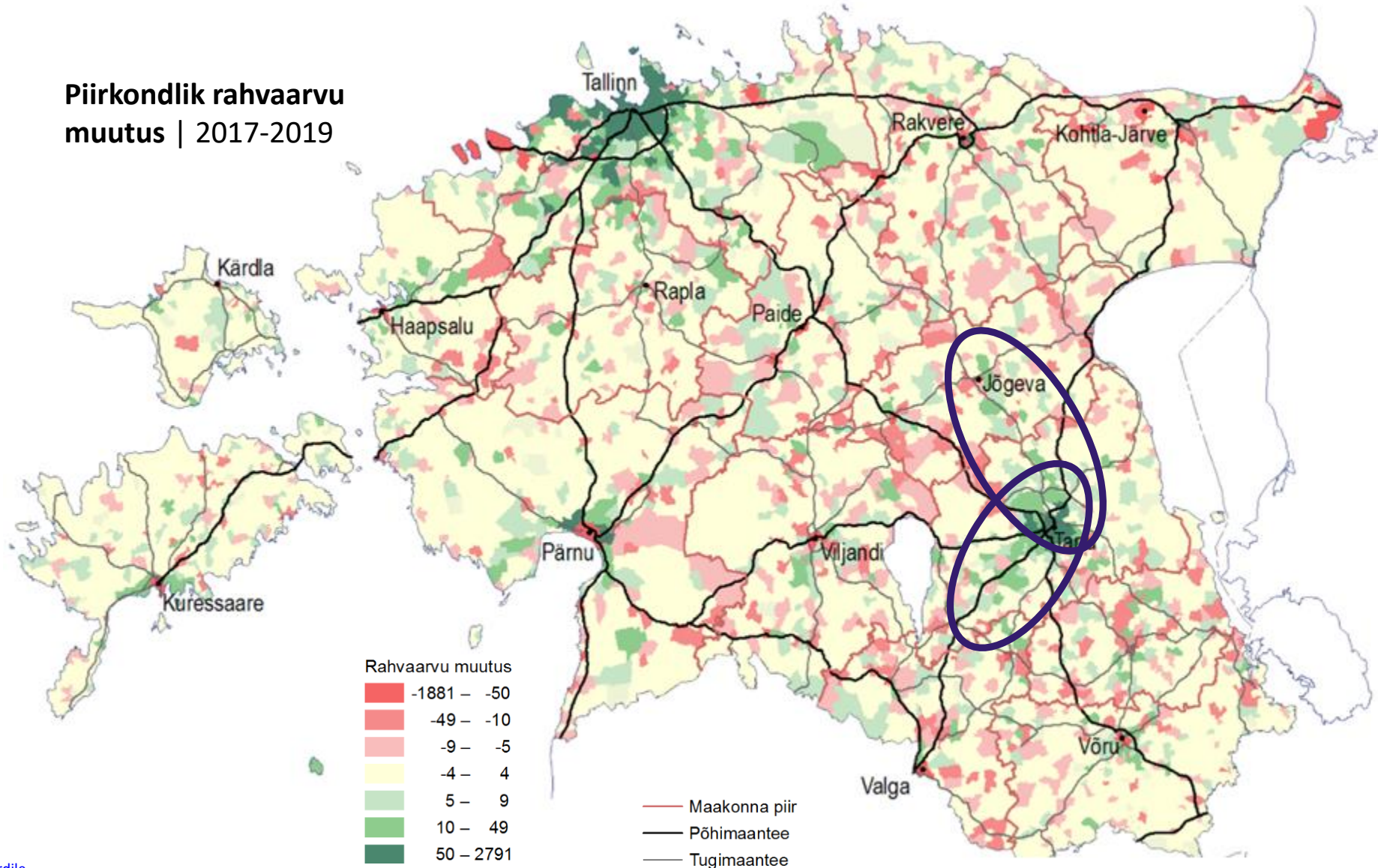
Rahvastik asustusüksuste järgi peamistes vanuserühmades, 31.12.2021

Tartu rahvastik kasvab peamiselt Vooremaa ja Elva suunal

- ✓ Statistikaameti kaardirakenduses avaldati Eesti linnade, alevite ja külade rahvaarv seisuga 1. jaanuar 2019. Jõgeva maakonnas ei olnud ühtegi asustamata küla.
- ✓ Aastatel 2017–2019 suurenes rahvaarv kõige rohkem Harju ja Tartu maakonnas, täpsemalt Tallinnas ning Tartus koos naaberasulatega.
- ✓ Tartu valglinnastumise areng soosib mitmetes Vooremaa asustusüksustes elanike arvu kasvu.

Piirkondlik rahvaarvu muutus | 2017-2019

ELUKESKKOND

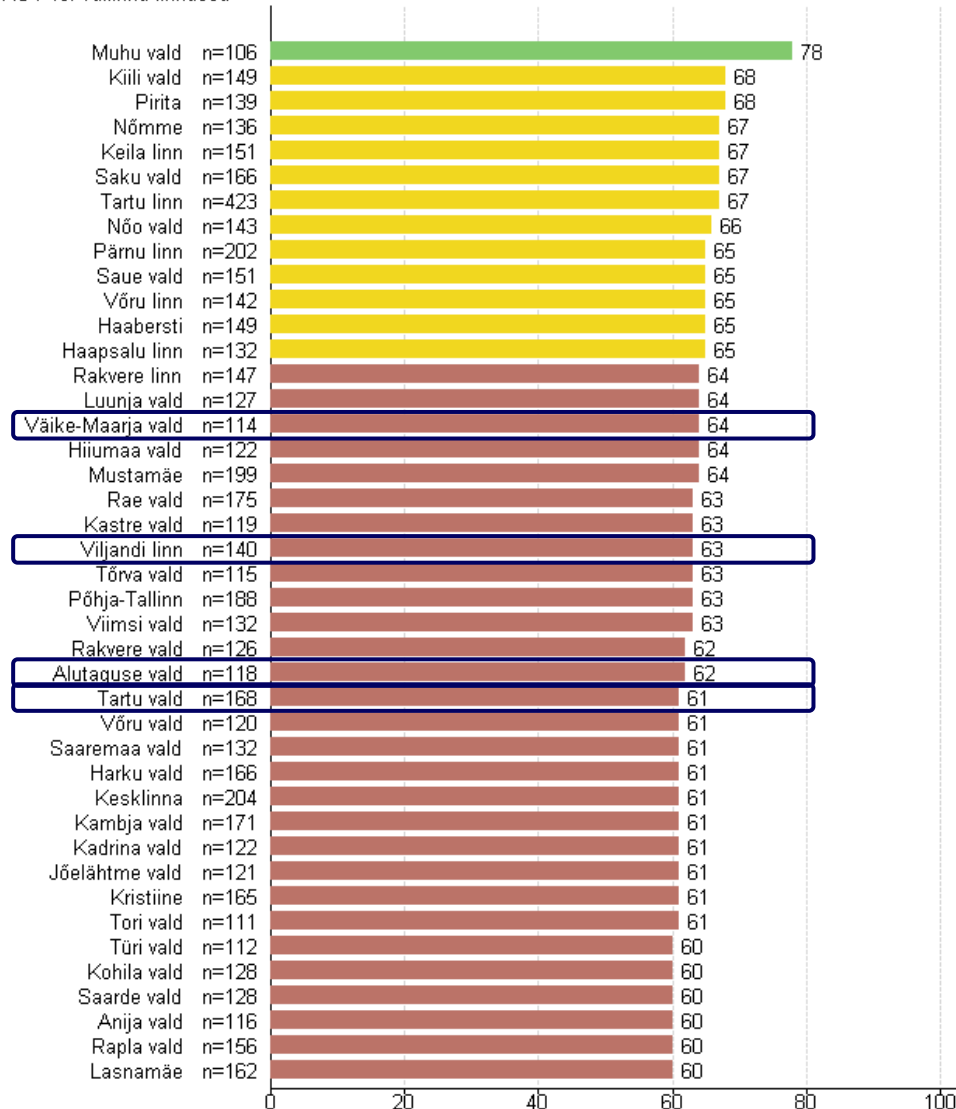
Kõigi nelja valla elanikud on hinnanud oma elukeskkonda keskmisest madalamalt

✓ Eesti omavalitsused on reastatud joonisel Statistikaameti poolt kohalike elanike kogutud tagasiside alusel rahulolu kohta elukeskkonna teemal järgmistes teemaplokkides: üldine rahulolu, vaba aeg, liikuvus, avalik ruum, õhukvaliteet ja müra, jäätmekäitlus, KOV-i juhtimine, KOV-i areng ja Kaasamine KOV-is.

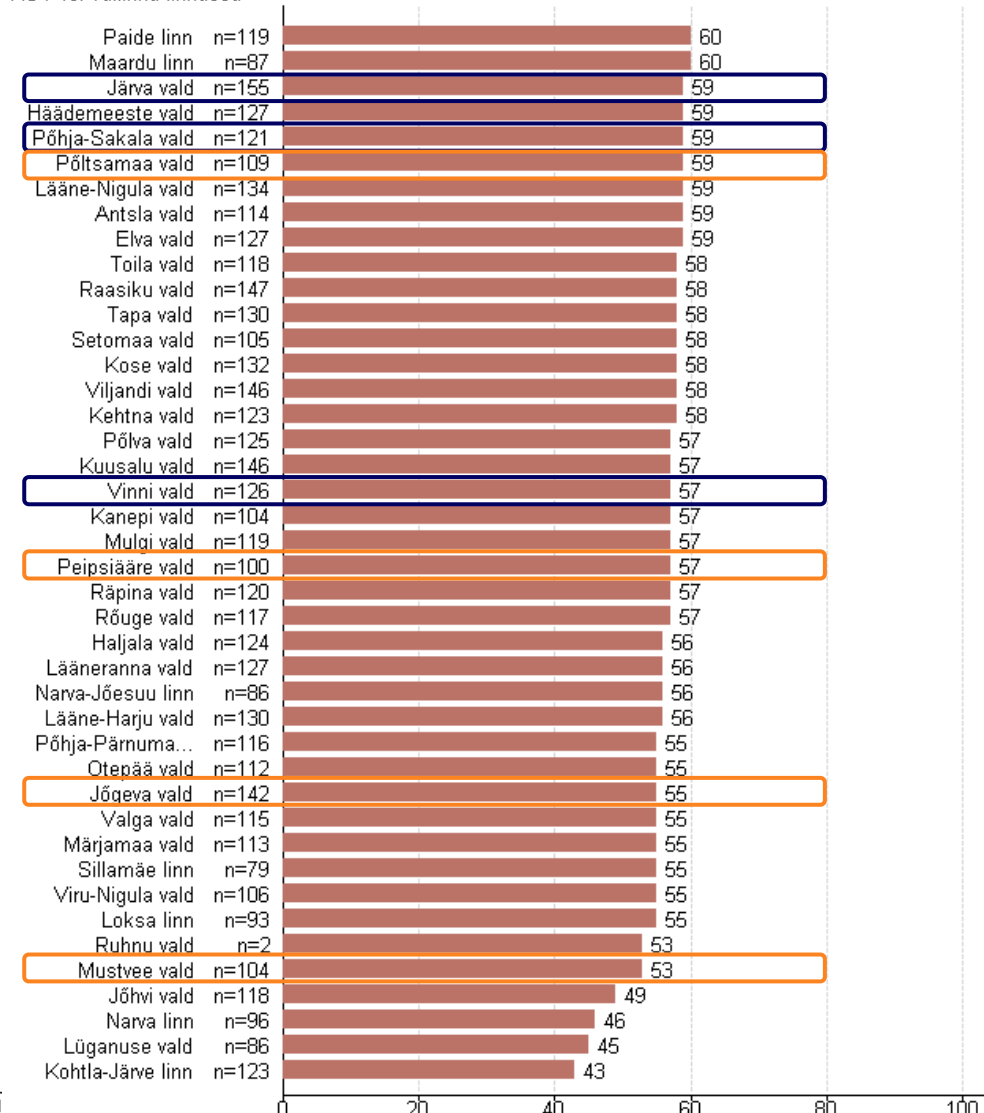
✓ Andmed on kujutatud kõikide küsimuste vastuste keskmiste lõikes.

 - tegevuspiirkonna KOV
 - naaberpiirkonna KOV

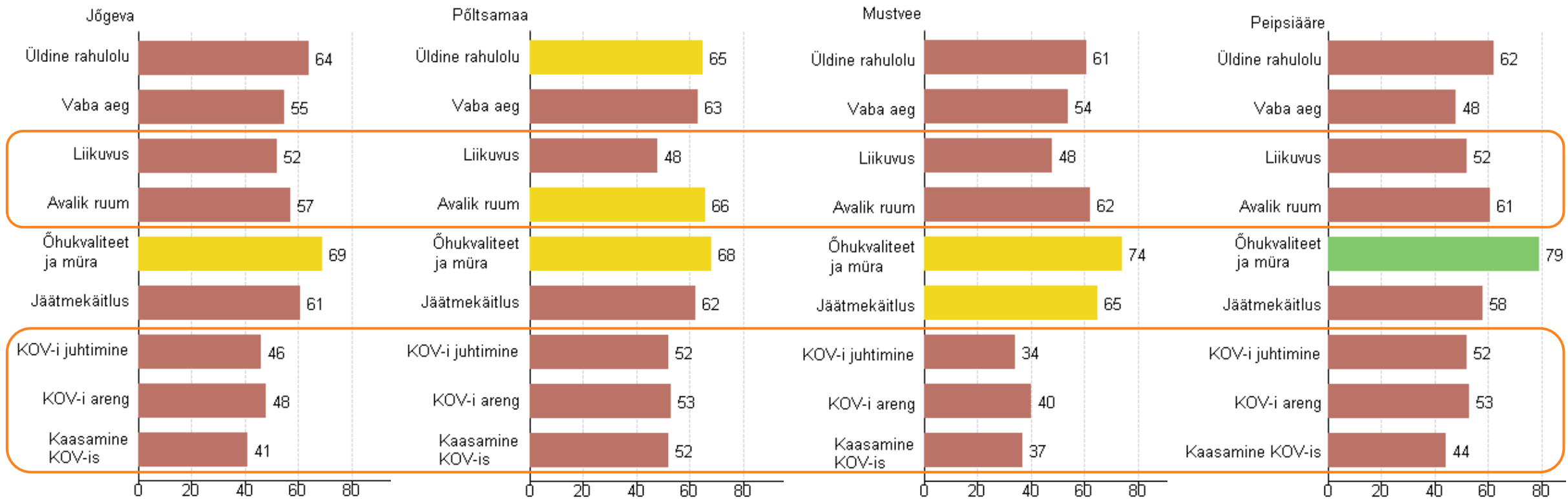
KOV või Tallinna linnaosa

KOV või Tallinna linnaosa

Meie piirkonnas hinnatakse madalamalt liikuvuse, avaliku ruumi ning KOV-iga seotud teemaplokke

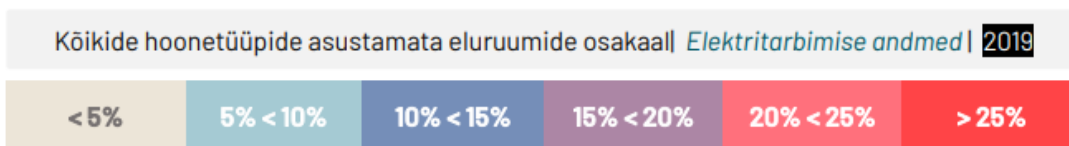
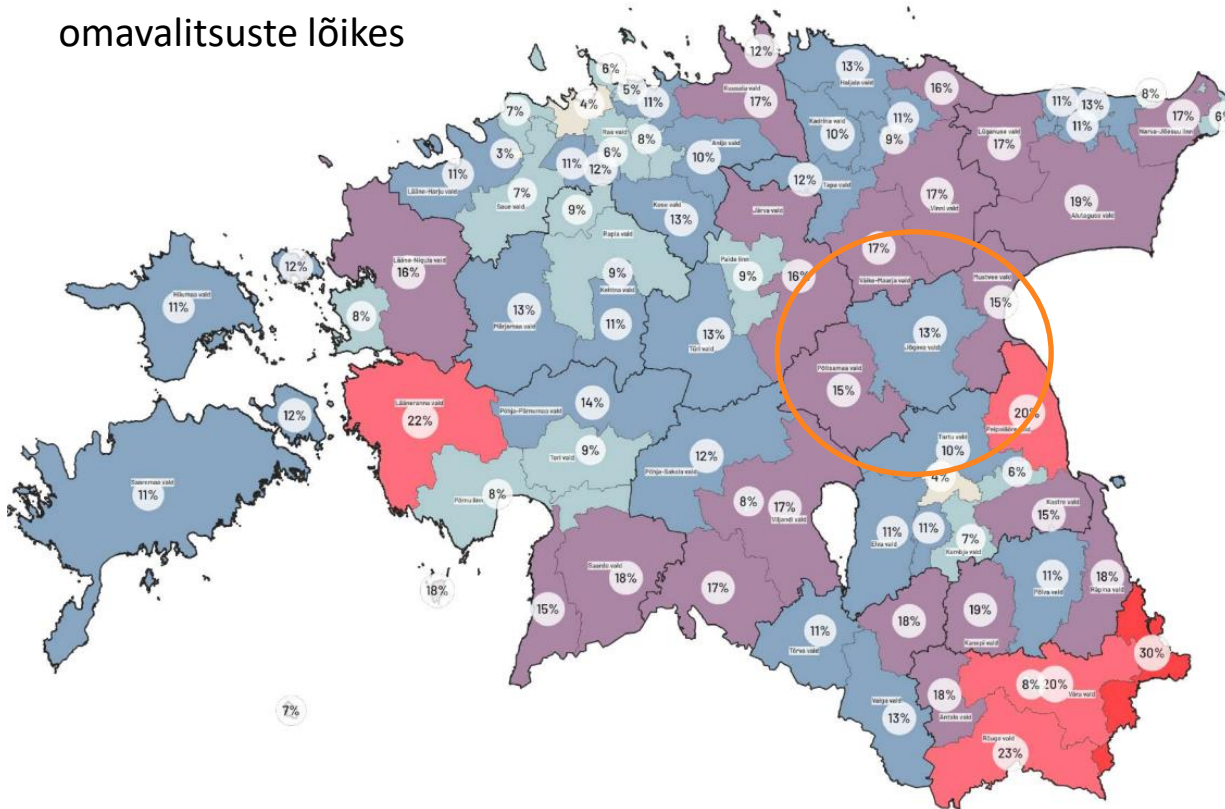

- ✓ Joonis kujutab meie piirkonna elanike rahulolu võrdlust. Kõige madalamalt hinnatakse liikuvuse, avaliku ruumi ning KOV-iga seotud teemaplokke.
- ✓ Koostöökoja tegevuspiirkonnas hindavad kõik vallad kõige kõrgemalt õhukvaliteet ja müra teemaplokki.

Jõgeva maakonnas on kõrge asustamata ruumide osakaal korterelamutes

- ✓ Jõgeva maakonnas on omavalitsuste lõikes Eesti keskmine asustamata ruumide osakaal.
- ✓ Jõgeva vallas (13%) on madalam asustamata eluruumide osakaal kui Mustvee ja Põltsamaa vallas (15%).
- ✓ Kõrged asustamatuse näitajad korterelamute lõikes on suurimad Viljandimaal ja Jõgevamaal.

Asustamata eluruumide osakaal omavalitsuste lõikes

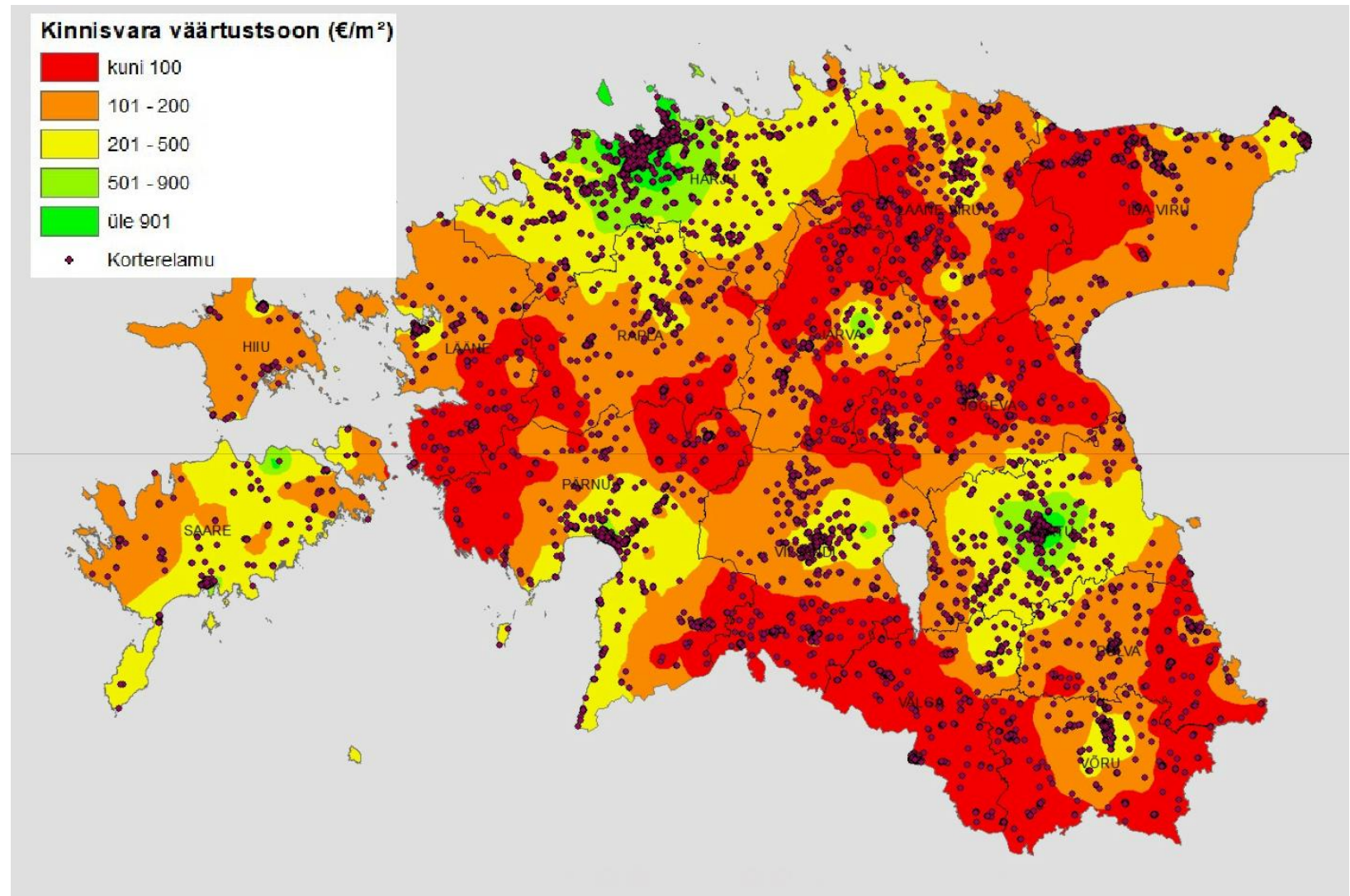

Asustatus elektritarbimise põhjal | 2019

MAAKOND	KORTERELAMUD JA ÜHE- KAHEPEREELAMUD		ÜHE- JA KAHEPEREELAMUD		KORTERELAMUD	
	RR (2020)	EL (2019)	RR (2020)	EL (2019)	RR (2020)	EL (2019)
Harju	19.3%	5.7%	17.6%	8.9%	19.6%	4.8%
Hiiu	27.3%	11.8%	26.9%	12.7%	28.0%	10.1%
Ida-Viru	20.9%	10.8%	31.9%	17.8%	19.6%	9.9%
Järva	29.1%	12.7%	26.4%	13.2%	30.6%	12.4%
Jõgeva	29.3%	14.5%	27.7%	14.4%	30.6%	14.5%
Lääne	29.9%	11.1%	30.2%	12.9%	29.8%	10.0%
Lääne-Viru	30.8%	13.1%	26.7%	13.3%	32.9%	13.0%
Pärnu	27.5%	11.2%	21.7%	11.2%	31.0%	11.2%
Põlva	26.3%	15.0%	27.8%	18.5%	25.1%	12.0%
Rapla	26.1%	11.0%	23.2%	11.4%	28.1%	10.7%
Saare	27.0%	11.6%	27.4%	14.1%	26.4%	8.4%
Tartu	25.1%	7.2%	21.0%	10.4%	26.8%	5.9%
Valga	28.3%	14.4%	29.5%	16.2%	27.6%	13.1%
Viljandi	27.9%	13.6%	22.1%	11.9%	31.6%	15.2%
Võru	30.4%	16.9%	33.1%	22.5%	28.3%	12.2%
RIIGIS	23.2%	9.0%	23.2%	12.2%	23.1%	7.7%

Korterelamute väärtus on Jõgeva maakonnas madal

- ✓ Üldiselt on Jõgeva maakonnas korterelamute väärtus väga madal - 0 - 100 €/m².
- ✓ Tartu maakonna naabruses ning tegevuspiirkonna linnades on näha veidi kõrgemat kinnisvara väärtust, 100 – 200 €/m².
- ✓ Korterelamute tühjenemine toimub järkjärgult kuni mingil hetkel ei ole tühjade korteritega elamu elanikud enam võimelised iseseisvalt korterelamut korras hoidma ja vajalikke remonttöid läbi viima.
- ✓ Madalama kinnisvaraväärtusega korterelamud langevad kasutusest välja.

Jõgeva maakonnas on kõige väiksem uute hoonete osakaal võrreldes teiste maakondadega

- ✓ Tavaeluruumid on hooned, mis on ettenähtud alaliseks elamiseks. Tavaeluruumiks loetakse hooned kus alaliselt elatakse sees või mis on hetkel vabad ja mõeldud hooajaliseks või teiseseks kasutamiseks.
- ✓ Pea 30% tavaeluruumidest on tühjad.
- ✓ Asustatud tavaeluruumidest puudub 17% kraanivesi eluruumis, 10% puudub pesemisvõimalus (sh puudub dušš, vann või saun), 24% puudub eluruumis veega tualettruum.

JÕGEVA MAAKOND

Rahvaarv 2021	27 858
Eluruumide arv kokku	17 209
Tavaeluruumide arv kokku	17 157
Asustatud tavaeluruumid <i>osakaal kõikidest tavaeluruumidest</i>	71,4%
Eramute/kortermajade <i>osakaal asustatud tavaeluruumidest</i>	52,2% / 45,8%
Keskmine eluruumi pindala/ pindala inimese kohta (m ²)	79,7 / 35,9
Peale 2011 aastat ehitatud hoonete arv/osakaal kõikidest hoonetest	119 / 1,2%
Peale 2011 aastat ehitatud tavaeluruumide arv/osakaal kõikidest tavaeluruumidest	119 / 0,7%
Tehnovarustatuse olemasolu asustatud tavaeluruumides <i>(vesi, pesemisvõimalus, veeklosett, keskküte)</i>	83%/ 90%/ 76%/ 45%

Maakondlik fakt

Kõige väiksem uute hoonete* osakaal
* Hooned ehitatud peale 2011. aastat

➔ Suhtelise vaesuse määr tõusis Jõgeva maakonnas 5,7%

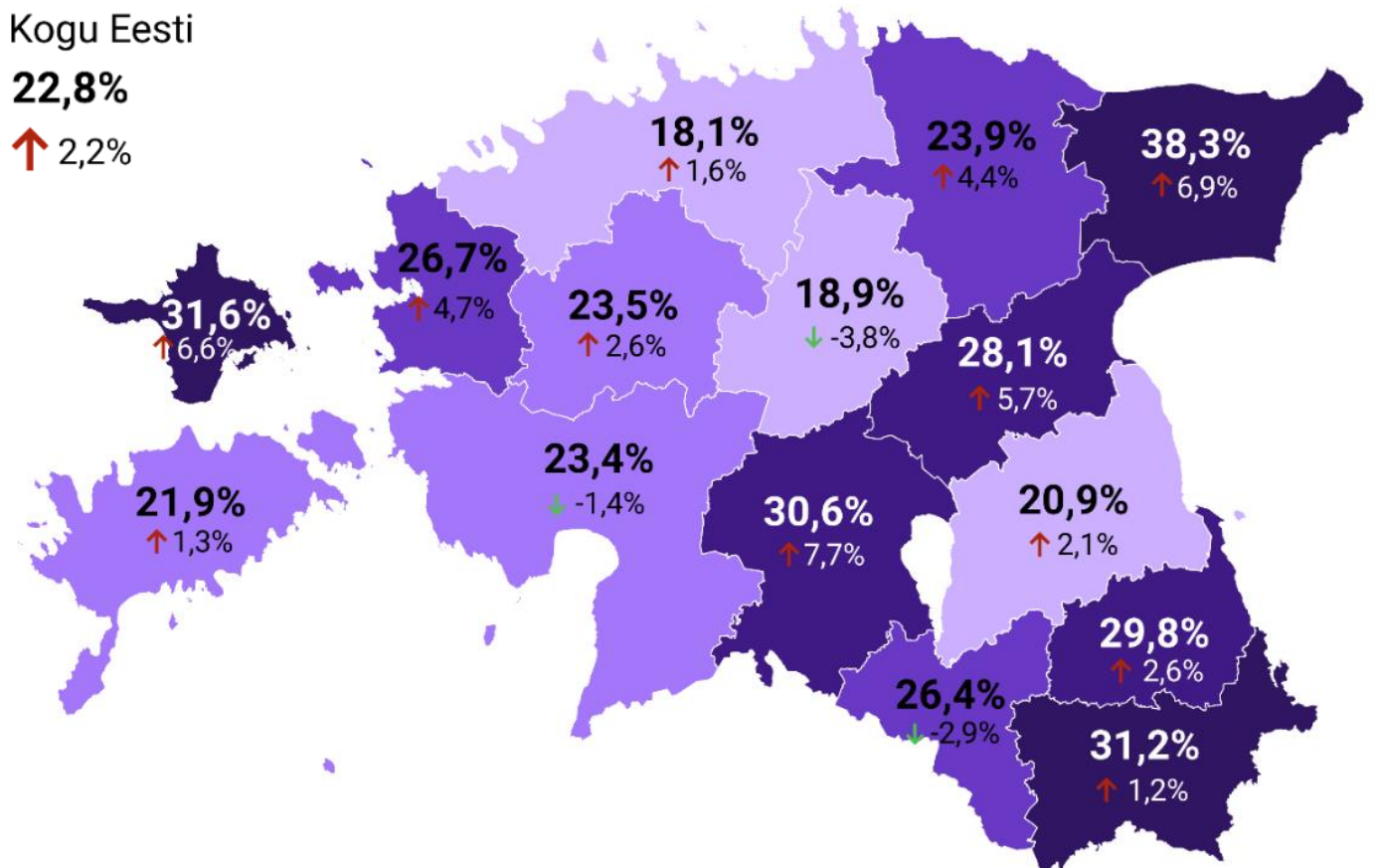
- ✓ Jõgeva maakonnas elab suhtelises vaesuses 28,1% elanikkonnast. Eesti maakondade lõikes on Jõgeva kuuendal kohal. Kõige kõrgem on suhtelise vaesuse määr Ida-Viru maakonnas, millele järgnevad Hiiumaa, Võru, Viljandi, Põlva ja Jõgeva maakond.
- ✓ Suhteline vaesus tõusis enim Viljandimaal (7,7%), Ida-Virumaal (6,9%), Hiiumaal (6,6%) ning Jõgeval (5,7%).
- ✓ Statistikaameti andmetel elas mullu suhtelises vaesuses 22,8% Eesti elanikkonnast, mis on läbi aastate kõrgeim määr. Suhteline vaesus näitab sissetulekute ebavõrdust riigis. Suhtelist vaesust kannatavad enim vanemaealised ja üksikavnemaga pered.
- ✓ Absoluutses vaesuse elas 2021. aastal 1,4% Eesti elanikkonnast. Absoluutne vaesus näitab, kui suur osa ühiskonnast ei ole võimeline end ära elatama. Absoluutses vaesuses elavate inimeste leibkonna koosseisu arvestav kuu sissetulek oli väiksem kui 234 €.

Suhtelise vaesuse määr maakonniti | %, 2021 võrreldes 2020

Kogu Eesti

22,8%

↑ 2,2%

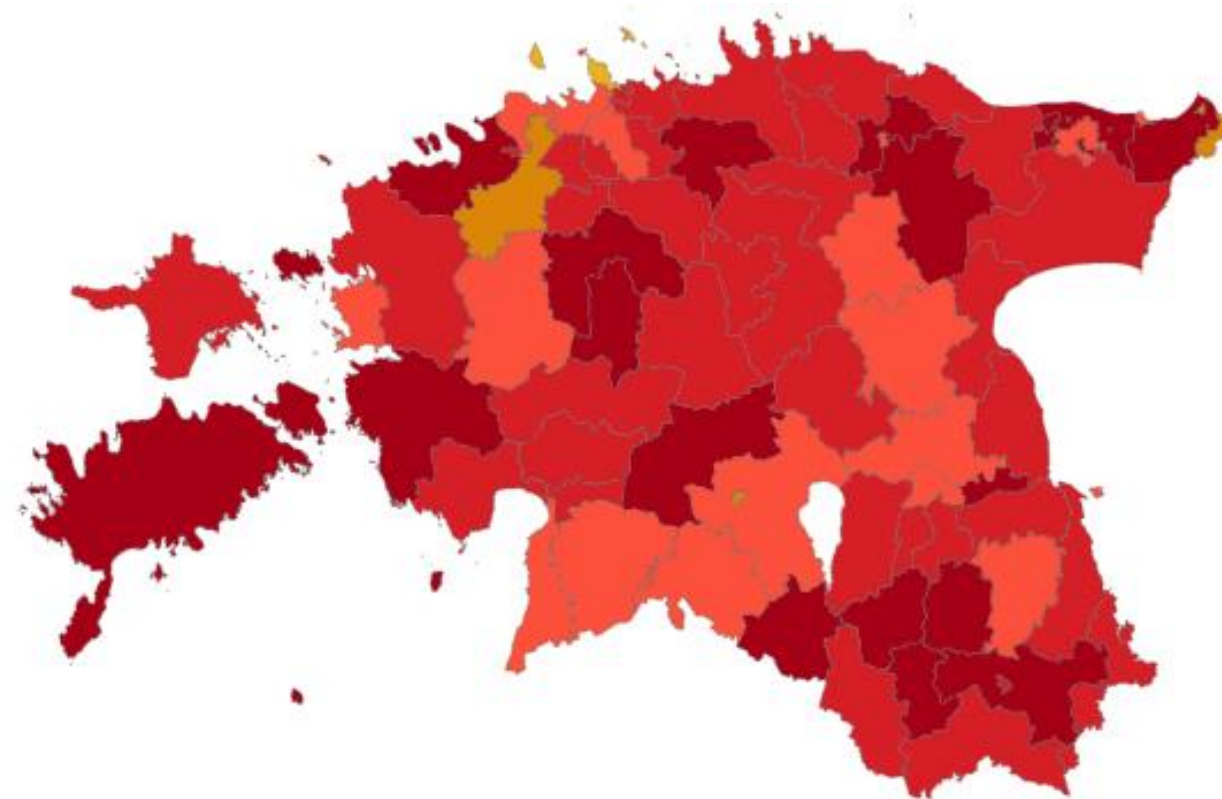
Ligipääsetavuse teenustase on terves Eestis kui ka meie tegevuspiirkonnas äärmiselt madal

- ✓ Ligipääsetavuse valdkonnas mõõdetakse omavalitsuse panust erivajadustega inimestele võrdsete võimaluste loomisel avalike teenuste pakkumisel ja seda hakati minuomavalitsus.ee lehel eraldi hindama 2021. aastast.
- ✓ Ligipääsetavuse mediaanteenustase Eestis on 1.

Ligipääsetavuse teenustase aastate lõikes

Kohalik omavalitsus	2021
Jõgeva vald	2
Mustvee vald	1
Põltsamaa vald	1
Peipsiääre vald	1
Mediaan	1

Ligipääsetavuse teenustaseme ülevaade 2021 aastal:

Skaala 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

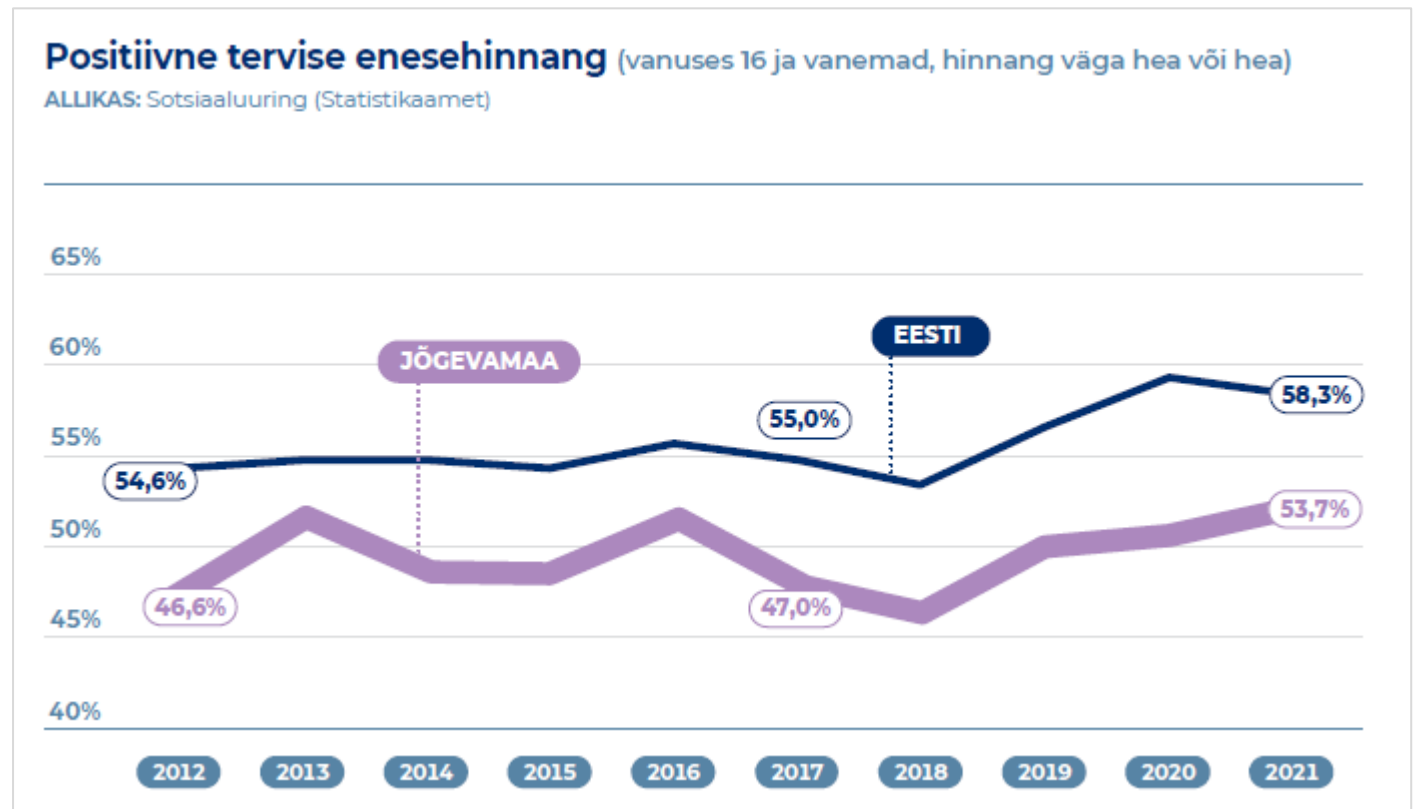
Ligipääsetavuse kriteeriume eraldi vaadates näeme, et tegevuspiirkonnas on ca 2/3 kriteeriumitest täitmata

Kriteerium:	Põltsamaa	Jõgeva	Mustvee	Peipsiääre
Isiku füüsilisest eripäradest lähtuvalt muuseumi näituse külastamine	Kriteerium täitmata	Edasijõudnu	Baastase	Kriteerium täitmata
Isiku füüsilisest eripäradest lähtuvalt täiskasvanu huvitegevuse tagamine	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata
Kohandatud eluruumi tagamise kord	Baastase	Baastase	Kriteerium täitmata	Baastase
Ligipääsetavad kultuurihooned	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata
Ligipääsetavad muuseumihooned	Kriteerium täitmata	Baastase	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata
Ligipääsetavad noortekeskused ja huvikoolid	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata
Ligipääsetavad raamatukoguhooned	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata
Ligipääsetavuse käsitus arengukavas	Kriteerium täitmata	Baastase	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata
Ligipääsetavuse komisjoni olemasolu	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata
Raamatukoguteenuse osutamisel erivajadustega arvestamine	Edasijõudnu	Baastase	Baastase	Edasijõudnu
Sotsiaalteenuse info kodulehel	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata	Kriteerium täitmata
Sotsiaaltransport	Edasijõudnu	Edasijõudnu	Baastase	Edasijõudnu

TERVISLIK SEISUND

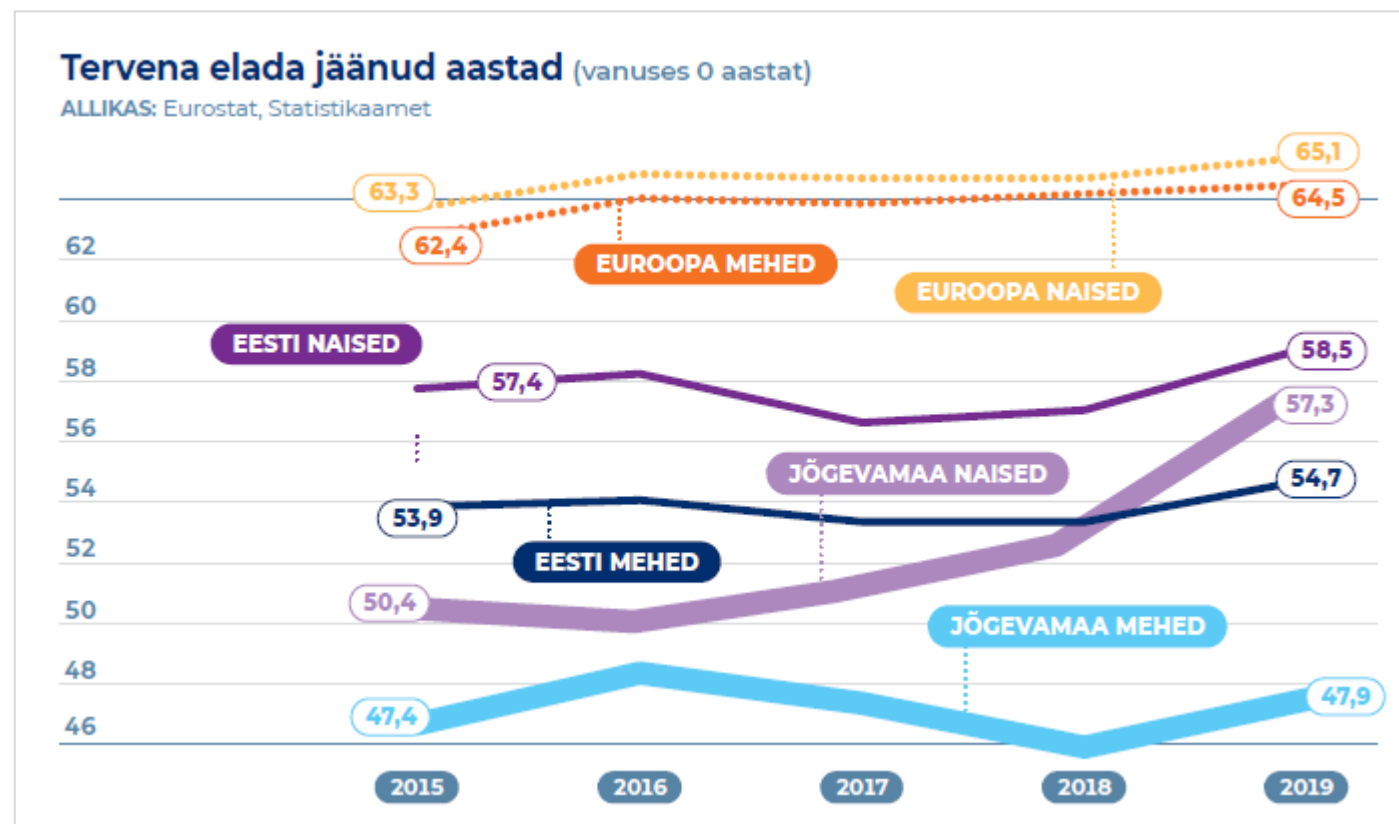
Jõgevamaa elanike positiivne tervise enesehinnang on kasvavas trendis

- ✓ Jõgevamaa elanike tervisekäitumise põhinäitajatest on tervisespordi harrastamine madalam Eesti keskmisest 2,6% võrra ja ülekaalulisus elanike seas kõrgem Eesti keskmisest 12,6% võrra.
- ✓ Kuigi Jõgevamaa elanike tervise enesehinnang on Eesti keskmisest madalam, on see kasvavas trendis.
- ✓ Elanike positiivne tervisehinnang peegeldab inimese subjektiivset kui ka objektiivset tervist kirjeldades üldist rahulolu oma eluga ja võimaldades prognoosida haigestumust ja suremust.

Meeste seas on tervena elada jäänud aastate arv oluliselt madalam Eesti keskmisest

- ✓ Tervena elada jäänud aastad näitavad keskmist aastate arvu, mis inimene tõenäoliselt elab igapäevategevuse piiranguteta, kui suremus ja rahvastiku tervisenäitajad jäävad samaks.
- ✓ Jõgevamaa elanike tervena elada jäänud aastate arv on Eesti keskmisest madalam.
- ✓ Naiste seas on erinevus Eesti keskmisest 1,2 aastat, kuid meeste seas 6,8 aastat.
- ✓ Jõgevamaa meeste keskmine tervena elada jäänud aastate arv on 47,9 aastat.
- ✓ Võttes arvesse ka vananevat rahvastikku, mõjutab see oluliselt tööealiste meeste töövõimekust ja toimetulekut piirkonnas.

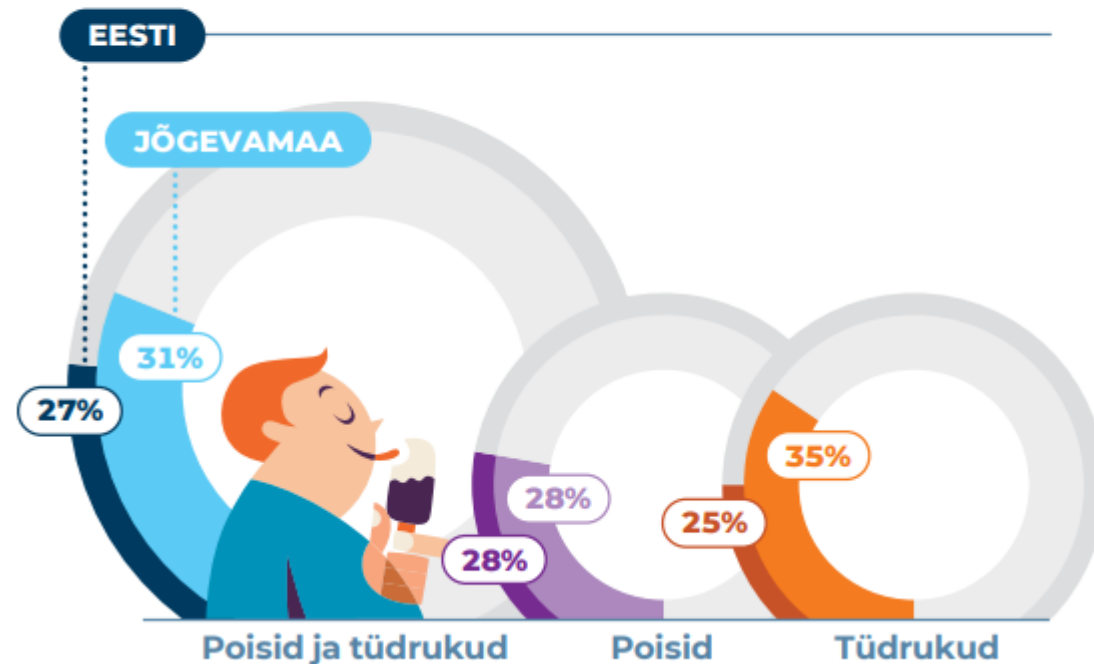

Jõgevamaa esimese klassi tüdrukud on 10% võrra rohkem ülekaalus võrreldes Eesti keskmisega

- ✓ 31% Jõgeva maakonna esimese klassi õpilastest on ülekaalus, mis on 4% rohkem Eesti keskmisest (27% Eesti esimese klassi õpilastest on ülekaalus).
- ✓ Lähemalt vaadates on näha, et tüdrukud on lausa 10% võrra rohkem ülekaalus võrreldes Eesti keskmisega (35% Jõgevamaal, 25% Eesti keskmine), kui poisid on Eesti keskmisel tasemel (Eesti keskmine 28%).

Esimese klassi lapsed (6-7 aastased, WHO meetodika)

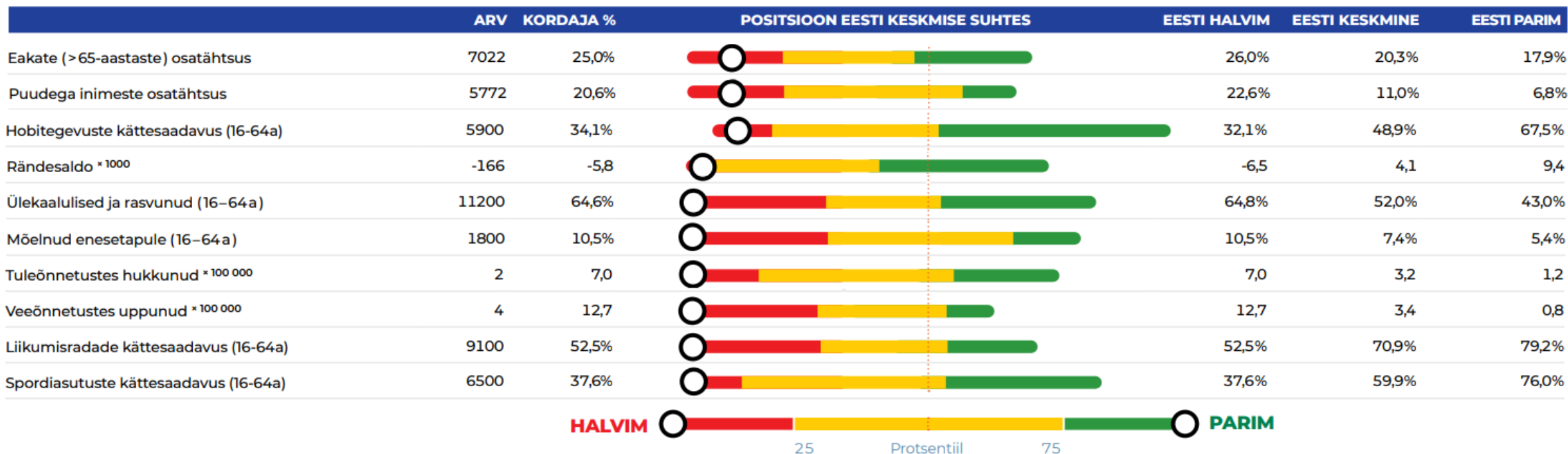
ALLIKAS: Eesti õpilaste kasvu seire 2019 (COSI, Tervise Arengu Instituut)

Jõgeva maakond on mitmete tervise ja heaolu näitajate poolest Eesti halvima 25% seas

JÕGEVAMAA TERVISE JA HEAOLU ÜLEVAADE 2022

Joonis võrdleb maakonna näitajaid ülejäänud Eestiga. Maakonna positsiooni Eesti keskmise suhtes näitab ring.

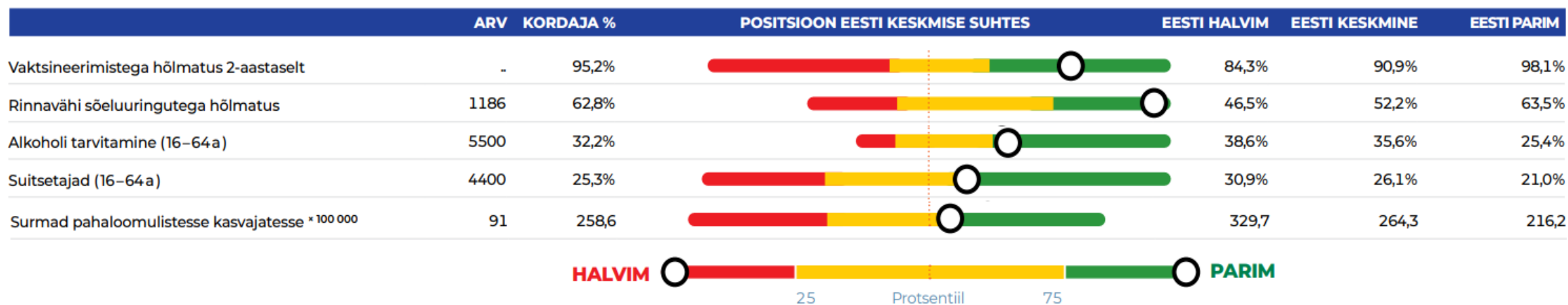

- ✓ Graafikul on kujutletud Jõgeva maakonna positsioon (*valge ring*) Eesti keskmise suhtes (*roheline kujutab Eesti 25% parimate maakondade tulemusi ja punane 25% halvimate maakondade tulemusi*).
- ✓ Jõgeva maakonnas on väga kõrge ülekaaluliste ja rasvunute, enesetapule mõtleivate, tuleõnnetuses hukkunute ning uppunud inimeste tase.
- ✓ Eesti keskmisega võrreldes on ka väga madal liikumisradade ja spordiasutuste kättesaadavus.

Jõgeva maakonna parimad tervise ja heaolu näitajad

JÕGEVAMAA TERVISE JA HEAOLU ÜLEVAADE 2022

Joonis võrdleb maakonna näitajaid ülejäänud Eestiga. Maakonna positsiooni Eesti keskmise suhtes näitab ring.

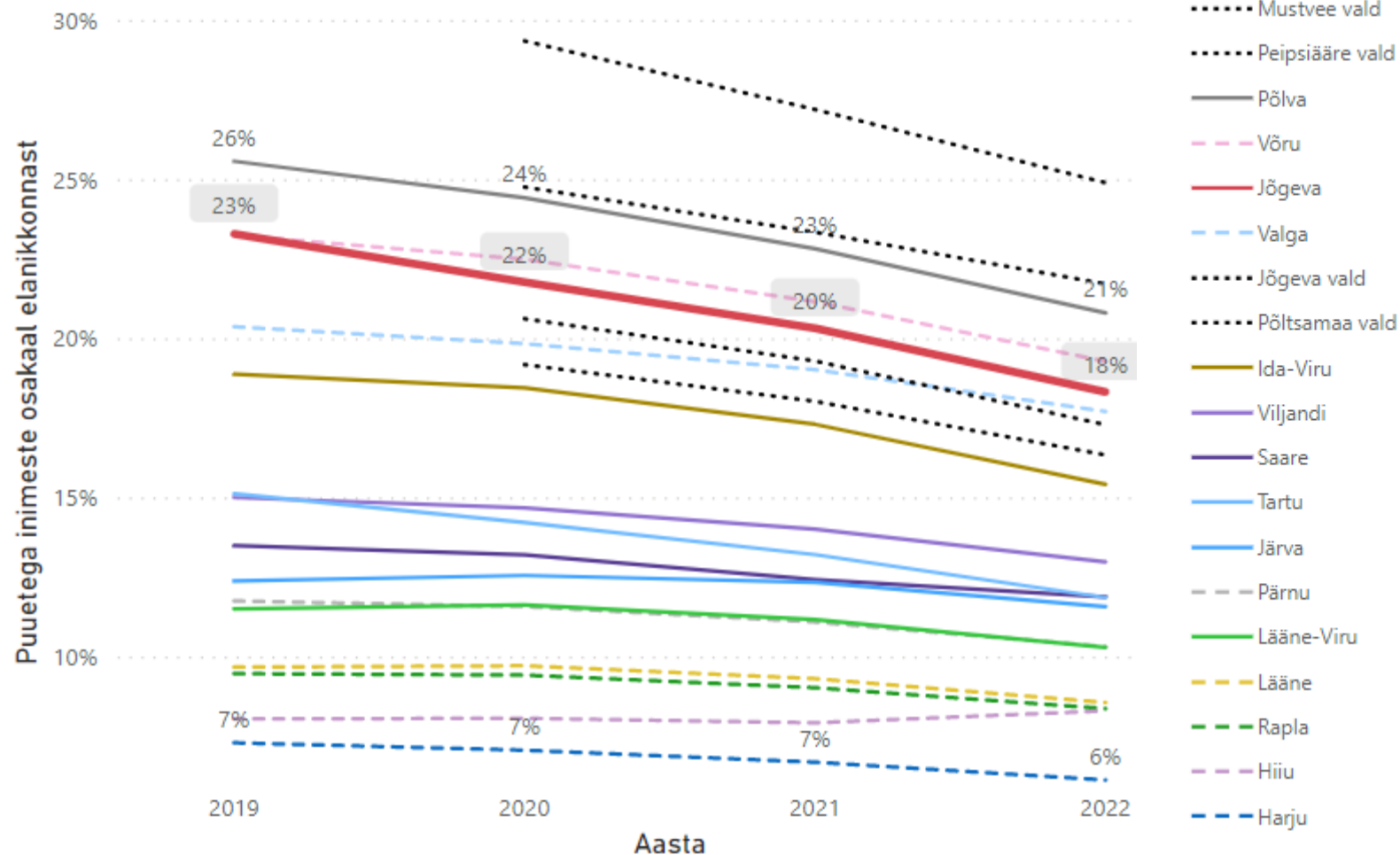

- ✓ Jõgeva maakonnas on rinnavähi sõeluuringutega hõlmatus ja vaktsineerimisega hõlmatus 2-aastaselt kõrgel tasemel võrreldes teiste maakondadega.
- ✓ Alkoholi tarvitamise indeks on Jõgeva maakonnas Eesti keskmisest 3,4% võrra madalam ja suitsetamise indeks 0,8% võrra madalam.

Puuetega inimeste osakaal Jõgeva maakonnas on Eesti üks kõrgemaid

- ✓ Jõgeva maakonnas on puuetega inimeste osakaal kogu elanikkonnast Eesti kõrgemate seas (18% 2022. aasta 1. jaanuari seisuga). Kõrgem on puuetega inimeste osakaal vaid Põlva ja Võru maakondades (vastavalt 21% ja 19%). Madalaim on Eestis puuetega inimeste osakaal Harju maakonnas (6%).
- ✓ Joonisel on mustade punktiirjoontega toodud JKTK tegevuspiirkonda kuuluvate kohalike omavalitsuste näitajad. Puuetega inimeste osakaal on kõrge Mustvee ja Peipsiääre valdades (vastavalt 25% ja 22%).
- ✓ Vaatamata kõrgele puuetega inimeste osakaalule, on suhtarv viimasel neljal aastal langenud 5% võrra.

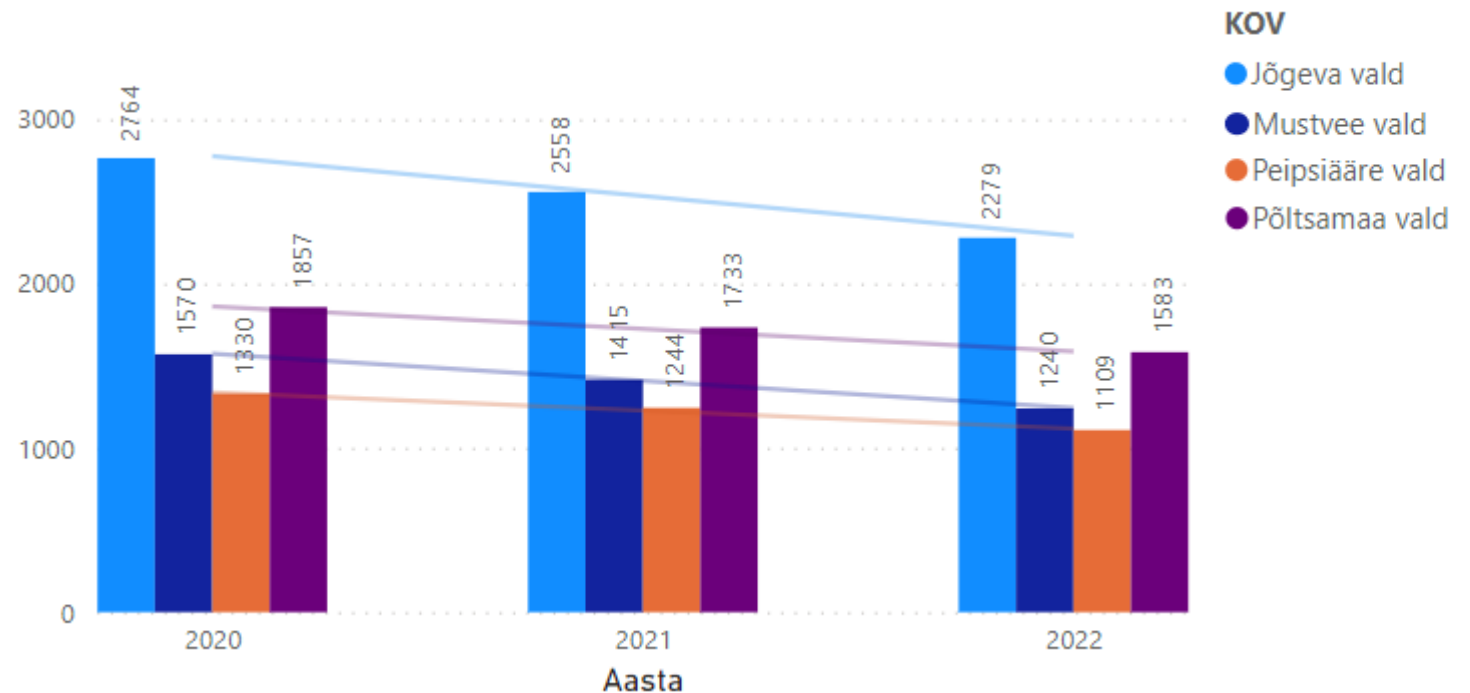
Puuetega inimeste osakaal elanikkonnast | %, 2019-2022

Puuetega inimeste arv on kõigis tegevuspiirkonna KOVides langemas

- ✓ JKTK tegevuspiirkonna kohalikes omavalitsustes on puuetega inimeste arv suurim Jõgeva vallas, vähem on puuetega inimesi Peipsiääre vallas.
- ✓ Ehkki Mustvee ja Peipsiääre vallas oli puuetega inimeste osakaal suur kogu elanike arvust, on nende kahe valla puuetega inimeste arv kokku sama palju, kui on Jõgeva vallas puuetega inimesi.
- ✓ Enam kui pooled puuetega inimestest on vanusegrupist 64 ja vanemad.

Puuetega inimeste arv KOV-ides | 2020-2022

Jõgeva valla hoolduskoormusega inimesed vajavad täiendavat abi

Hoolduskoormusega inimene on isik, kes hooldab oma täisealist pereliiget, tuttavat, sugulast või kes on määratud täisealise isiku hooldajaks Jõgeva valla sotsiaalosakonna otsusega. Jõgeva valla täisealiste hoolduskoormusega ja hooldust vajavate inimeste toimetulek Jõgeva vallas 2022 küsitluse tulemustest ilmnes, et väga suur hulk hooldajaid on enda tervise ja heaolu tahaplaanile jätnud seoses hooldamist vajava inimese eest hooldamisega.

- ✓ 53% vastanutest hooldab abivajajat üksi ja 45% hooldust vajavatest inimestest vajavad abi või järelevalvet ööpäevaringselt.
- ✓ Tähelepanu ja sekkumist vajab kindlasti probleem, et vastanutest 32% ei suuda osta mitmekülgset toitu ning 29%-l ei jagu raha tervisega seotud ja muude hädavajalike ootamatute kulutuste tegemiseks.
- ✓ Vastanutest 23% ei jagu piisavalt raha esmatarbekaupade soetamiseks.
- ✓ Vastanutest 70%-l esineb probleeme töökäimisega, kuna hooldatav vajab pidevat järelevalvet.
- ✓ Vastajatelt oodati ettepanekuid, mõtteid abi ja teenuste kohta, mis aitaks neil olukorda paremaks muuta.

Enim välja toodud murekohad:

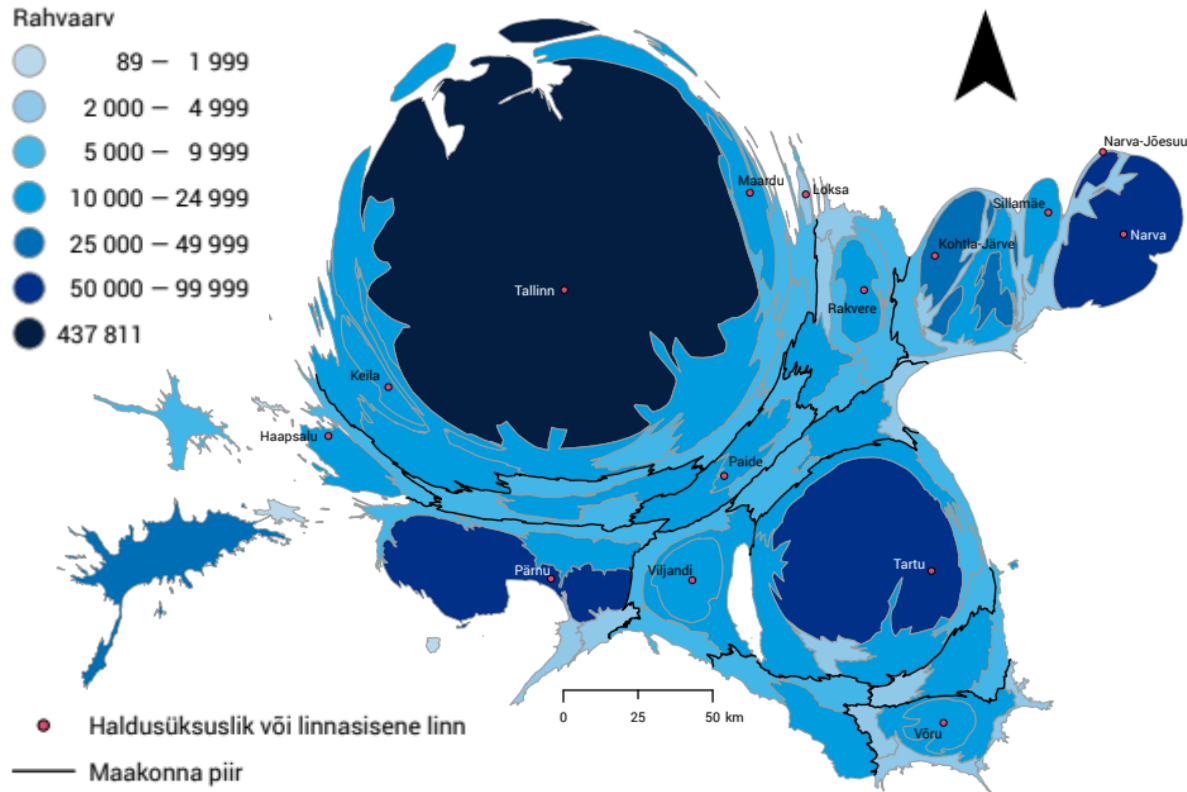
- rehabilitatsiooniteenuste ja eriarstide kaugus, sageli mitu korda nädalas, liiga palju aega ja raha kulub sõitmiseks
- psühholoogiline tugi
- transport
- koduteenus
- päevane hooldus, päevahoiuteenus
- asendusabi või intervallhooldus puhkuse saamiseks
- vajadusel, et keegi käiks hooldatava juures, kui ise ei saa ning vajadusel hooldusasutusse paigutamist kodukohas
- abi igapäevaste tegevuste juures nagu, kütmine, toidutegemine
- tervislikule seisundile vastavat töökohta

Küsitluses toodi välja variandid teenuste näol, mis aitaksid hooldajate olukorda parandada. Kõige rohkem sooviti füsioteraapiat, sotsiaaltransporditeenust, kogemusnõustamist ja tugigruppe ning häirenupu- ja koduanduriteenust kukkumiste ja liikumise fikseerimiseks hooldust vajavale isikule.

ETTEVÕTLUSKESKKOND JA TÖÖTURG

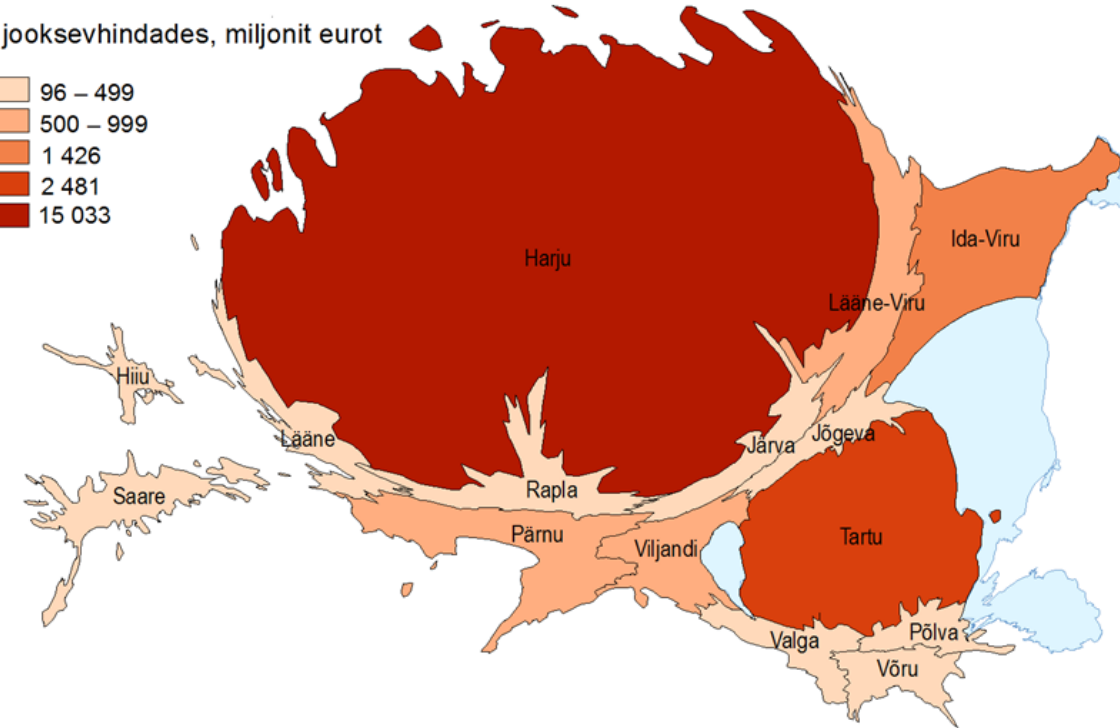
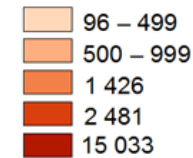
Rahvastiku ja SKP proportsioon on meie maakonnas väike

Eesti rahvastiku paiknemine | 01.01.2022

SKP jooksevhindades | 2017

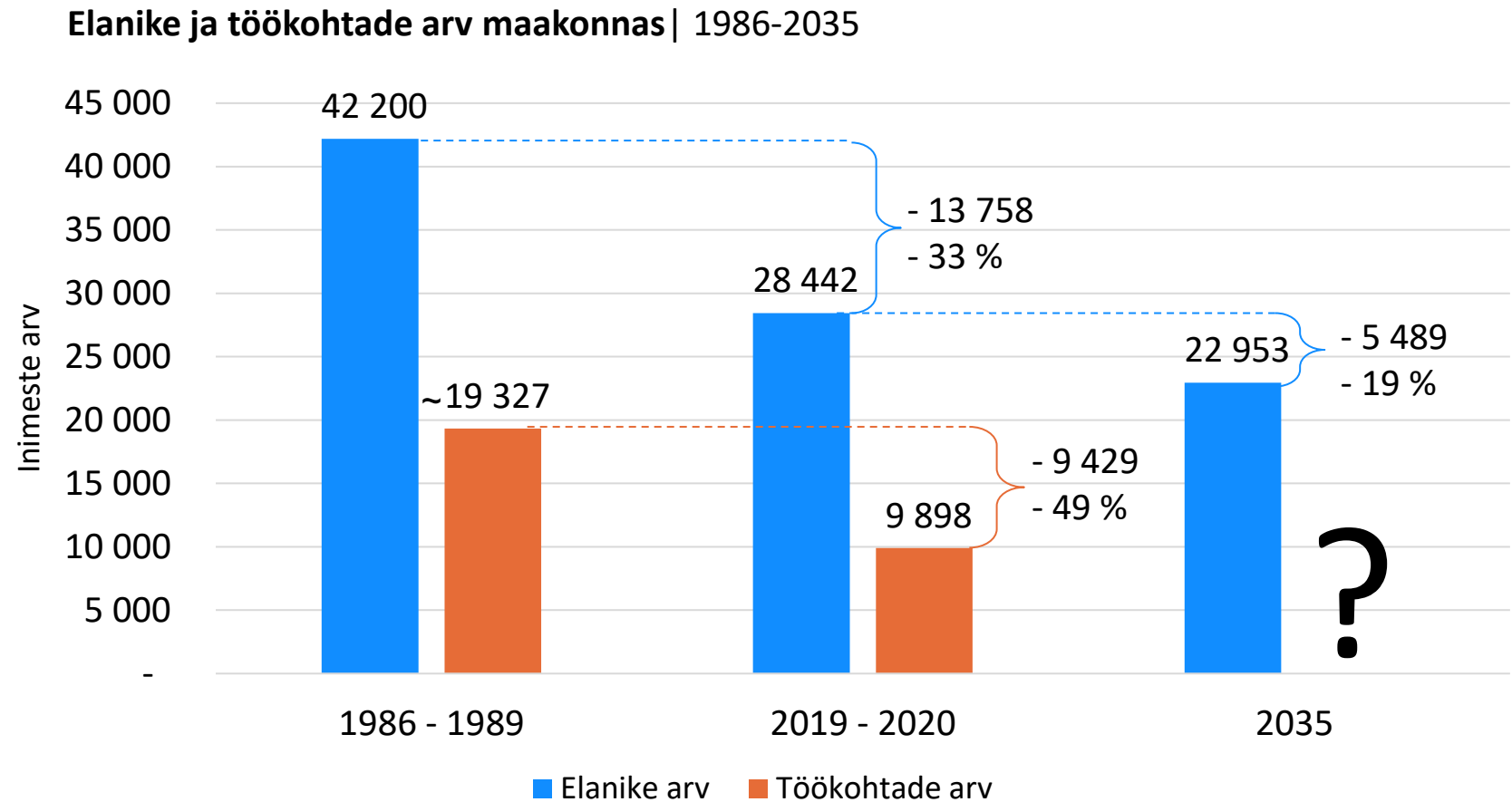
SKP jooksevhindades, miljonit eurot

✓ Rahvastiku ja SKP regionaalne jaotus on ülimalt ebaühtlane. Kolmandik Eesti rahvastikust paikneb Tallinnas.

Elanike ja töökohtade arv Jõgeva maakonnas kahaneb

- ✓ Viimase 30 aastaga on Jõgeva maakonnas elanike arv 33% kahanenud, kuid töökohtade arv on viimase 30 aastaga vähenenud peaaegu poole võrra.
- ✓ Töökohtade langustrend on tunduvalt suurem elanike langustrendist.
- ✓ Jõgeva maakonna majanduse ja ettevõtluskeskkonna arendamise võimaluste uuringus prognoositakse, et aastaks 2035 langeb elanike arv veel 19%.

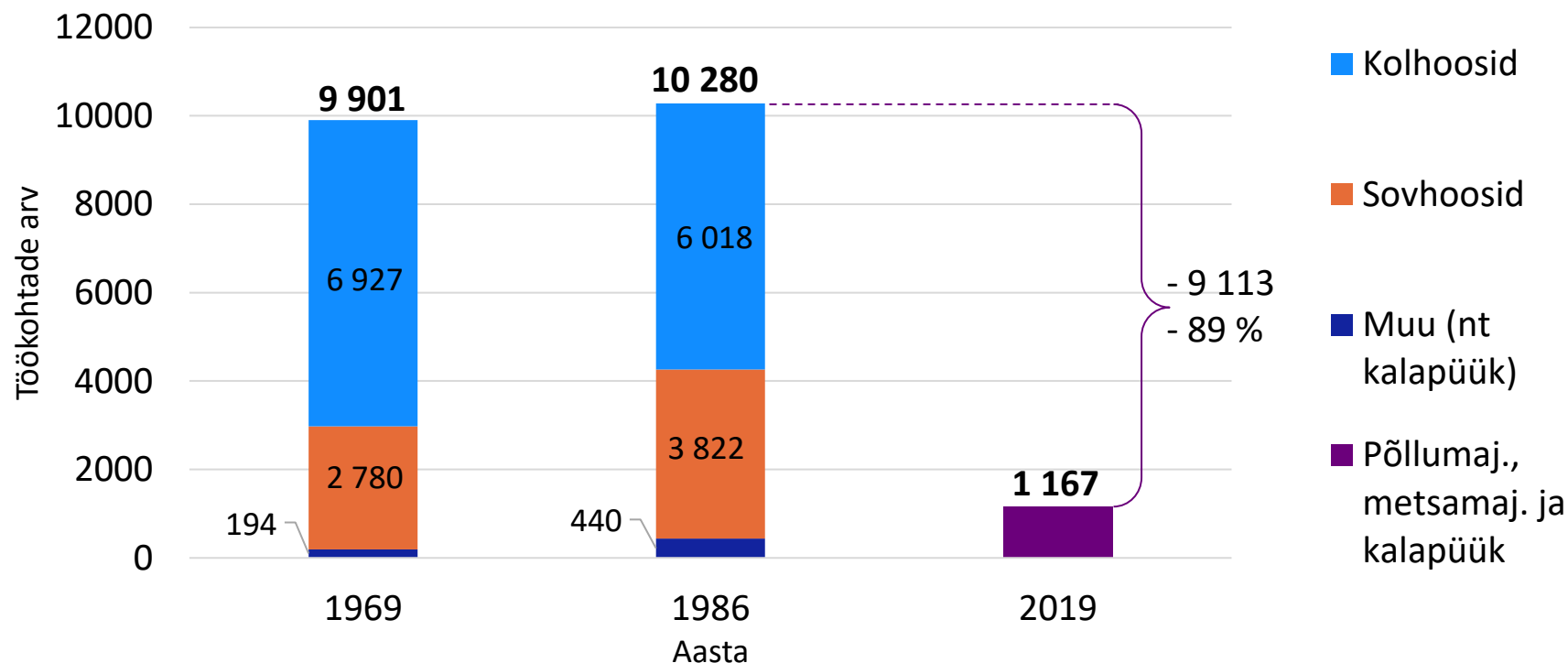
Töökohtade arv põllumajanduse, metsamajanduse ja kalapüügi valdkondades kahaneb

✓ 2022 läbi viidud Jõgeva maakonna majanduse ja ettevõtluskeskkonna arendamise võimaluste uuringust tuli välja, et 2019 aastal oli maakonna põllumajandussektoris 1 167 töökohta.

✓ 30 aastaga on põllumajandusega seonduvas sektoris töökohtade arv vähenenud ligi 90%.

Joonisel on paksus kirjas väljatoodud kogu sektori töökohtade arv.

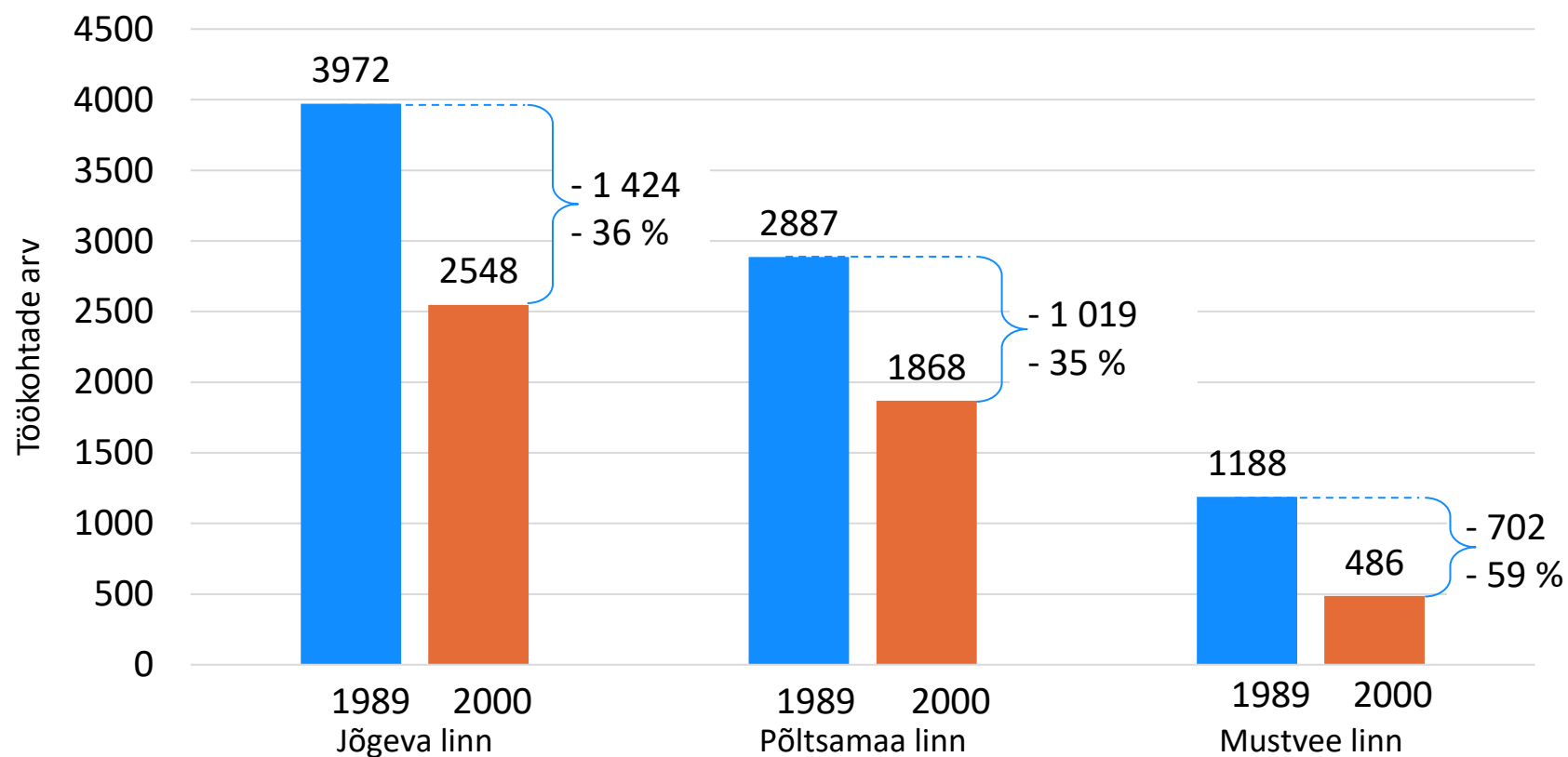
Töökohtade arv põllumajanduse, metsamajanduse ja kalapüügi valdkondades Jõgeva rajoonis/maakonnas | 1969-2019

Töökohtade arv Jõgeva maakonna linnades vähenes suurel määral perioodil 1989-2000

- ✓ Vaadates maakonna linnasid eraldi, näeme antud perioodil samuti töökohtade arvu suurt vähenemist.
- ✓ Kõige suurem töökohtade arvu langus toimus Mustvee linnas, kus kadus 11 aastaga 59% töökohtadest.
- ✓ Põltsamaa ja Jõgeva linnades kadus 1989-2000 aastatel vastavalt 35% ja 36% töökohtadest.

Töökohtade arv Jõgeva maakonna linnades | 1989 ja 2000

Tööjõu ja tööga hõivatute hulk Jõgeva maakonnas kahaneb

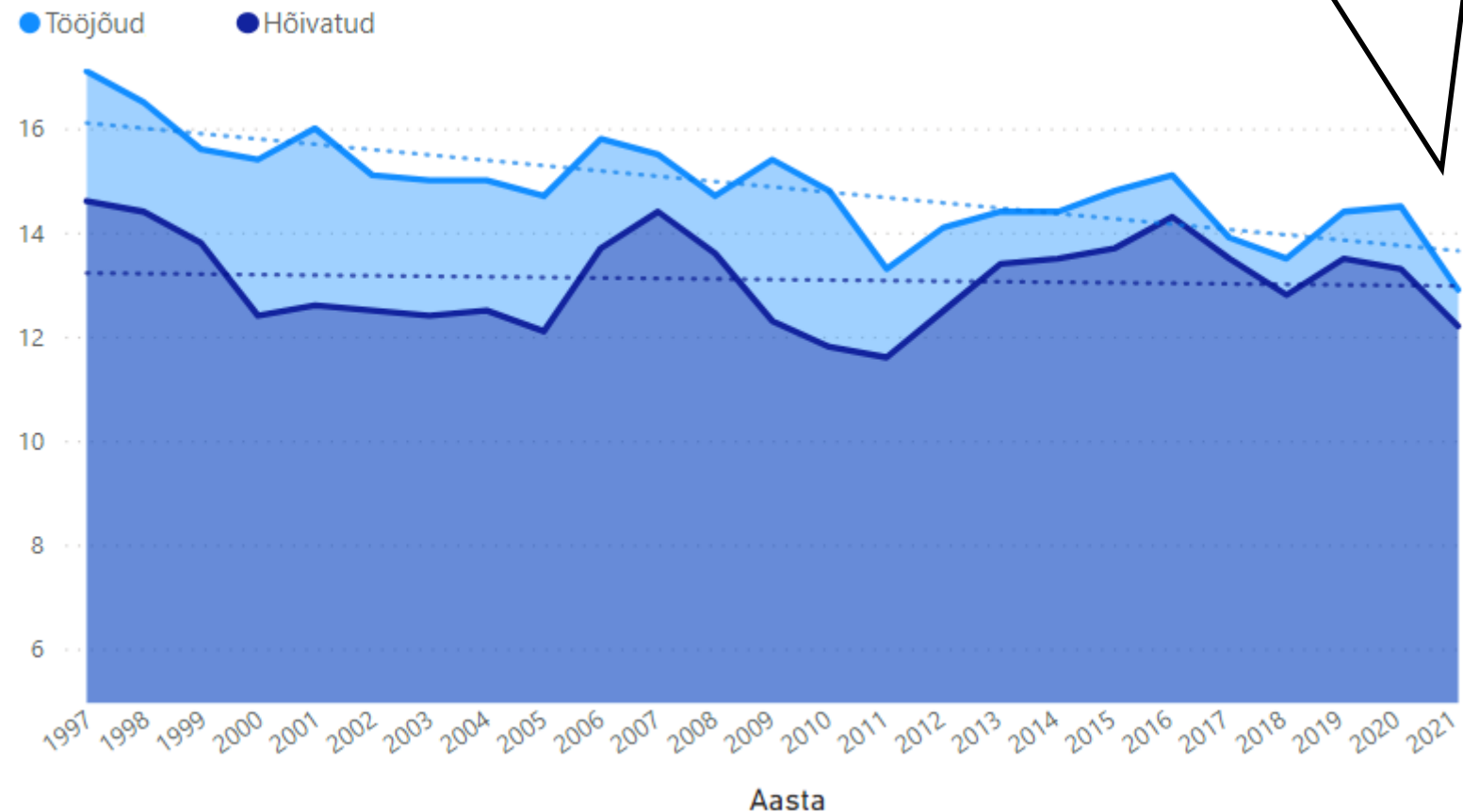
- ✓ Tööjõu hulk kahaneb kiiremini kui hõivatute hulk.
- ✓ Hõivatute ehk töökohtade arv on samuti langustrendis.
- ✓ Täna pole töötajaid leida, kuid 2000ndate alguses oli tööjõudu hõivatutega võrreldes ca 2000 inimese võrra rohkem. Lähiperioodil kitsaskoht süveneb.

Hõivatud – töötajad/ tööga hõivatud inimesed ehk töökohtade ligikaudne arv

Tööjõud – majanduslikult aktiivne rahvastik ehk töötajad ja töötud kokku

Ca 6000+ töötavad erasektoris
Ca 3000+ töötavad avalikus sektoris
Ca 3000+ töötavad väljaspool maakonda

Tööjõud ja tööga hõivatud 15-74 aastased | tuhat, 1997-2021

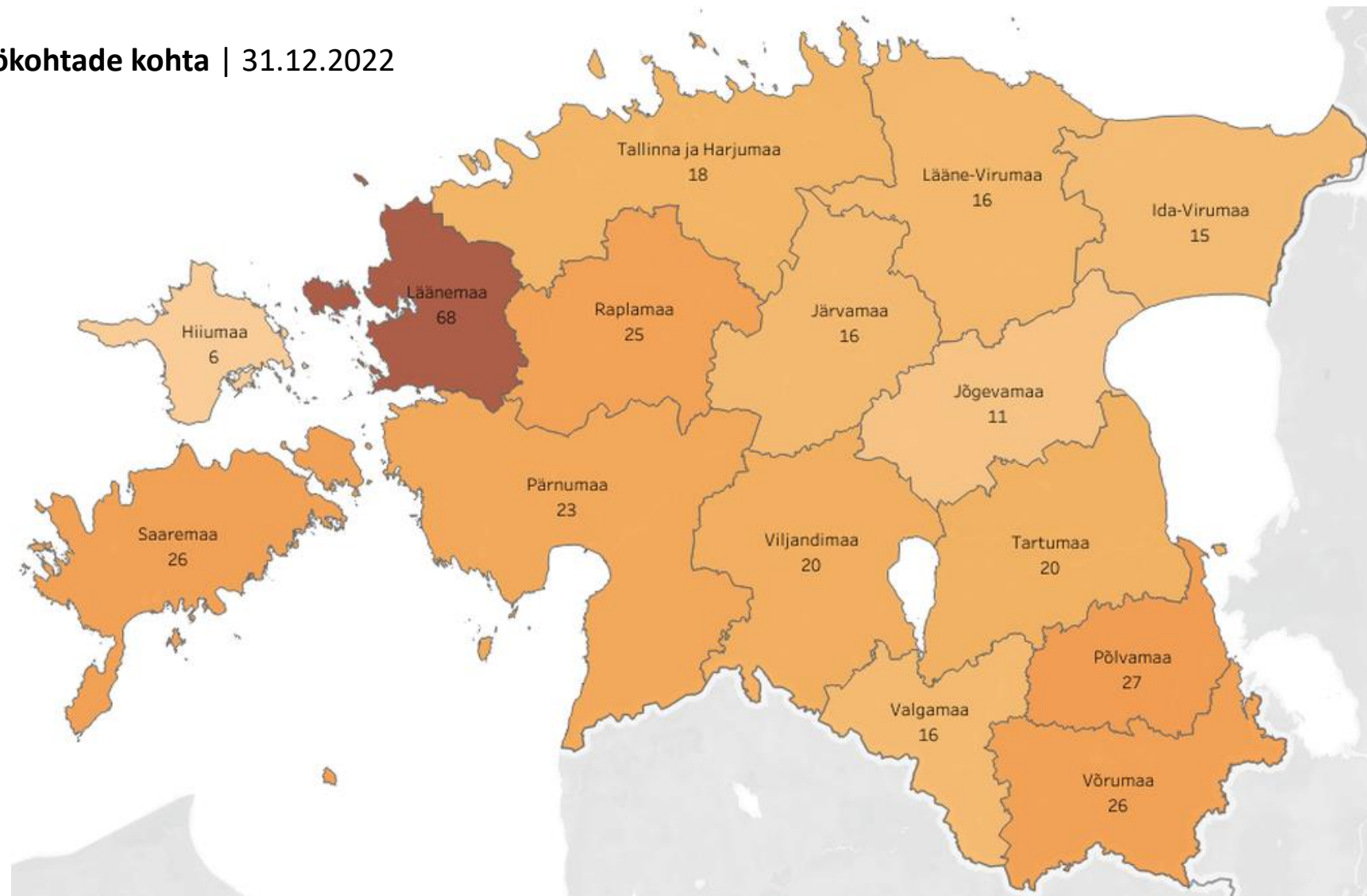

➔ Registreeritud töötuid vabadele töökohtadele on vähe

Registreeritud töötute arv vabade töökohtade kohta | 31.12.2022

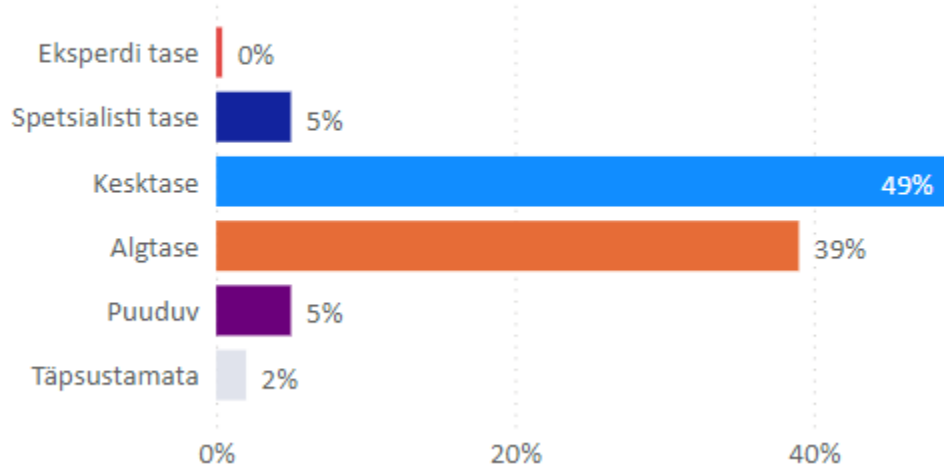
- ✓ 31.12.2022 seisuga on Jõgeva maakonnas 11 registreeritud töötut ühele vabale töökohtale.
- ✓ Jõgevamaal on töötuse määr 21.02.2023 seisuga (948 töötut) küll Eesti keskmisest madalam (8%, Eesti keskmine 8,2%), kuid suhtarvuna vabadesse töökohtadesse (85 vaba töökohta 2023. aasta jaanuari seisuga) oleme Eesti pingerea lõpus ehk meie maakonnas on oluliselt keerulisem leida töötajaid, kui teistes maakondades.

Piltidel olev statistika on Töötukassa Jõgevamaa osakonnas arvel olevate isikute kohta (kõik maakonnas elavad töötud ei ole registreeritud meie osakonnas).

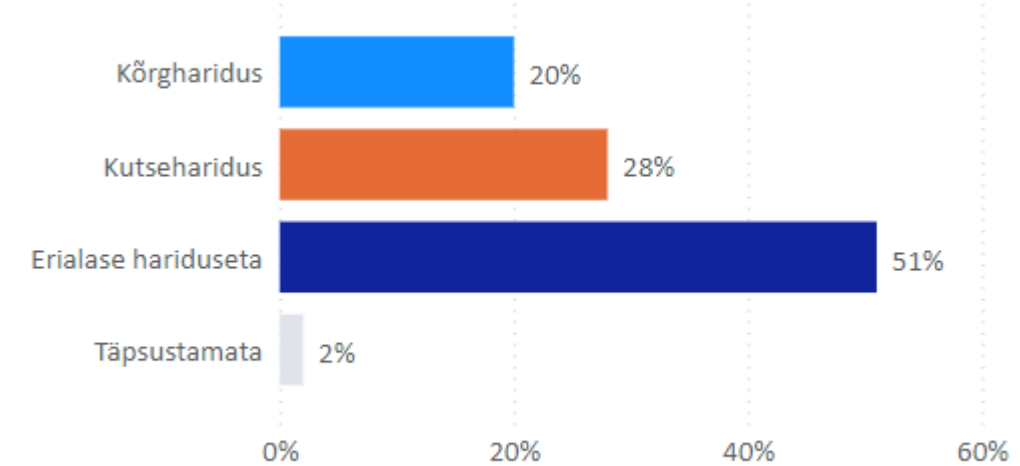

Töötutel on madal kvalifikatsioon - puudub erialane haridus ja arvutioskuse tase on madal

Arvutioskuse tase

Haridustase

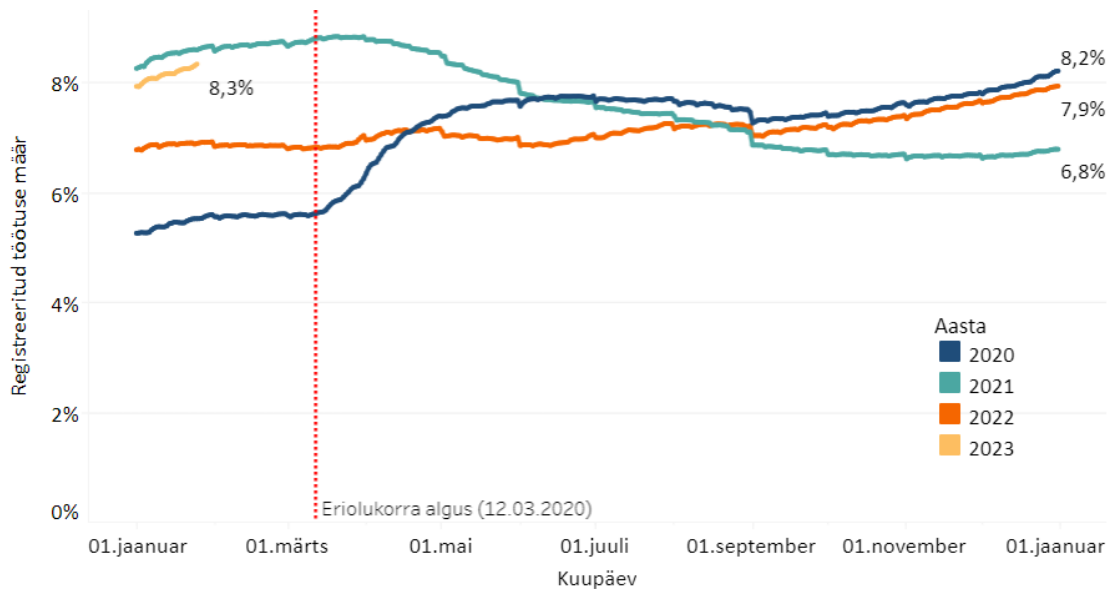
n=841

- ✓ Jõgeva maakonna registreeritud töötute arv on 841 inimest (26.01.2023).
- ✓ 58% töötutest on 25-54-aastased.
- ✓ Veerand Jõgeva maakonna töötutest on eelnevalt olnud lihttöölised.
- ✓ 75% neist kuulub riskirühma (*riskirühma kuuluvad ebapiisavate oskustega, vähenenud töövõimega, pikaajalised töötud ja eesti keele mitteoskajad töötud*).
- ✓ 51% töötutest on erialase hariduseta.
- ✓ Jõgeva maakonnas on töötud madala digipädevusega – 39% töötutel on arvutioskus algtasemel ja 5% puuduv.

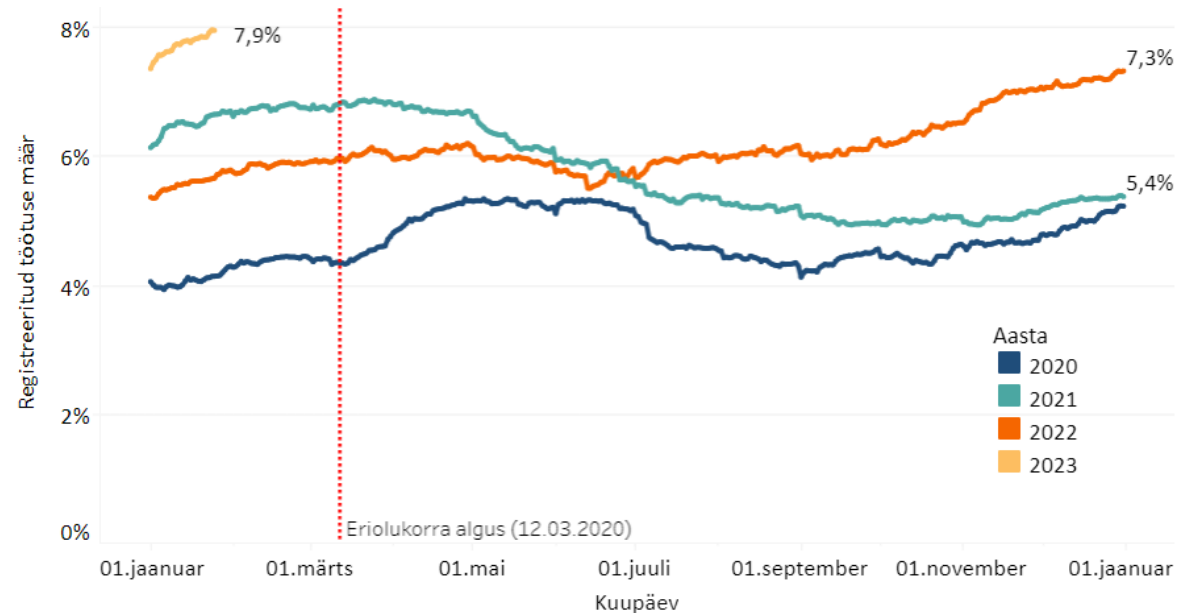
Registreeritud töötuse määr on Eesti keskmisest madalam

Registreeritud töötuse määr päevade lõikes | 2020. a algusest kuni 25.01.2023

Kogu Eesti

Jõgeva

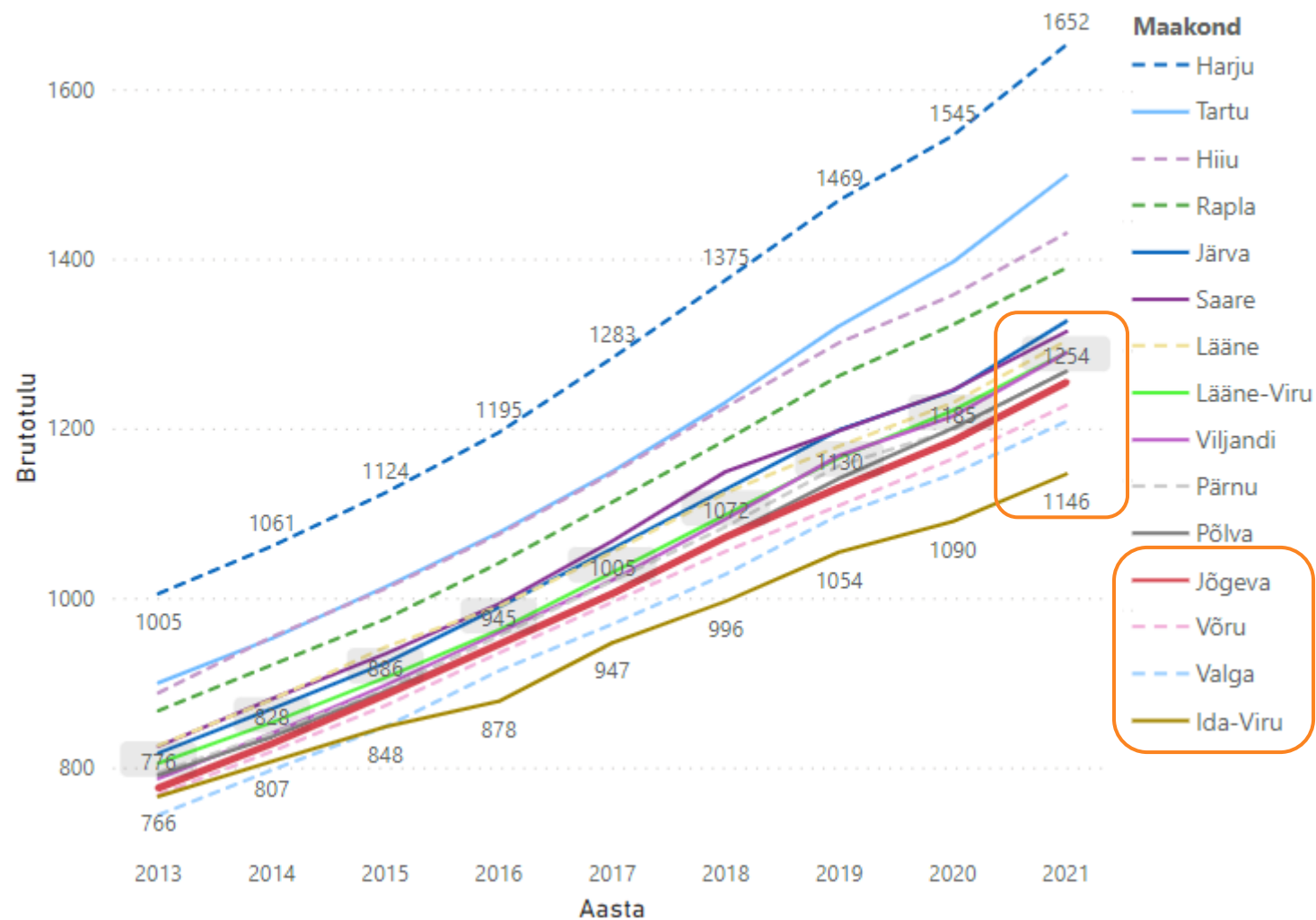

- ✓ 25.01.2023 seisuga on kogu Eesti töötuse määr 8,3%. Jõgeva maakonnas on töötuse määr 7,9%.
- ✓ Kogu Eesti töötuse määr oli 2021. aasta jaanuaris tänasest määrast veidi kõrgem, kuid Jõgeva maakonna töötuse määr oli võrreldes eelmise aasta jaanuarui seisuga ca ühe protsendi võrra kõrgem.

Jõgeva maakonna brutotulu palgatöötaja kohta on võrreldes teiste maakondadega üks madalamaid

- ✓ Jõgeva maakonna keskmine brutotulu palgatöötaja kohta kuus on kasvanud antud ajaperioodil püsivalt.
- ✓ Siiski on Jõgeva palgatöötajate keskmine Eesti üks madalamaid maakondade võrdluses. Madalam on brutotulu kuus Võru, Valga ja Ida-Viru maakonnas.
- ✓ Võrreldes madalaima tasemega, on Jõgeva palgatöötaja brutotulu kuus 108€ võrra suurem.
- ✓ Võrreldes suurima brutotulu tasemega Harju maakonnas, on aga Jõgeva maakonnas brutotulu 398€ võrra väiksem.

Palgatöötaja kuu keskmine brutotulu | €, 2013-2021

Jõgeva maakonna energia/ kütuste tarbimine 2017-2019

Jõgeva maakonna energia/ kütuste tarbimine | 2017-2019

- ✓ Jõgeva maakonnas oli 2019. aastal soojuse- ja elektri tarbimine vastavalt 211 ja 101 GWh.
- ✓ Puiduhakke ja küttepuude tarbimine oli vastavalt 53 ja 80 GWh.
- ✓ Maakond tarbis 2019. aastal ainult 37 GWh maagaasi.

Jõgeva maakond	2017		2018		2019	
		GWh		GWh		GWh
Soojus, GWh		196		197		211
Elektrienergia, GWh		91		95		101
Puiduhake ja -jätmed, tuhat tm	65	78	58	70	44	53
Küttepuud, tuhat tm	39	85	38	82	37	80
Kerge kütteõli ja diislikütus, tuhat tonni	24	281	20	234	16	187
Diislikütus, tuhat tonni	24	281	19	222	16	187
Autobensiin, tuhat tonni	5	61	5	61	5	61
Maagaas, miljonit m ³	6	56	5	47	4	37
Põlevkiviõli (raske fraktsioon), tuhat tonni	2	22	0	0	0	0
Kerge kütteõli*, tuhat tonni	0	0	1	12	0	0

Intervjuud piirkonna ettevõtjatega

Peamised eelised

1. Jõgevamaa on hea piirkond tegutsemaks põllumajandussektoris ja töötlevas tööstuses. Kohapeal on olemas selleks vajalik tooraine ja infrastruktuur, mistõttu on administratiivsed kulud (nt transpordile) väiksemad.
2. Väikese koha eelised – kõik tunnevad kõiki ja on teiste tegevusest teadlik, mistõttu on teada nii inimeste taust kui võimalikud koostöövõimalused.
3. Sõltuvalt tegutsemisvaldkonnast toodi välja konkurentsi puudumist.

Peamised kitsaskohad

1. Piirkonnas on probleeme elektrivarustuskindlusega, mistõttu peavad ettevõtted nägema vaeva, et tagada suure tootmise puhul vajalik stabiilne elektrivarustus.
2. Igal pool ei ole head ja kiiret internetiühendust, mis võimaldaks efektiivselt tööd teha.
3. Probleemid transpordivõimalustega – väiksema asustusega piirkondadesse ei käi regulaarselt ühistransporti ning bussigraafikud ei ühildu tavapärase tööaegadega, mistõttu puudub inimestel võimalus ühistranspordiga tööl käia.
4. Selleks et kaasata tööjõudu väljastpoolt maakonda, puuduvad sobivad üüripinnad.
5. Mõningates valdkondades on probleemiks pideva klientuuri puudumine. Näiteks sõltub Peipsi-äärne piirkond suuresti turistidest, keda on väljaspool suveaega raske piirkonda meelitada, samas kui suvel tipphooajal (või jõulude ajal) ületab nõudlus tunduvalt pakkumist.
6. Tugistruktuuride puudus poodide (nt ehituspoodide) näol, kust vajadusel kiiresti materjale hankida.
7. Noorte ettevõtjate piirkonda meelitamine on raske, arvatakse, et suurim takistus on meelelahutuse ja abiteenuste puudumine, mistõttu ei ole piirkond elamiseks atraktiivne ning eelistatakse ettevõtete loomist mujale.

HARIDUS JA NOORSOOTÖÖ

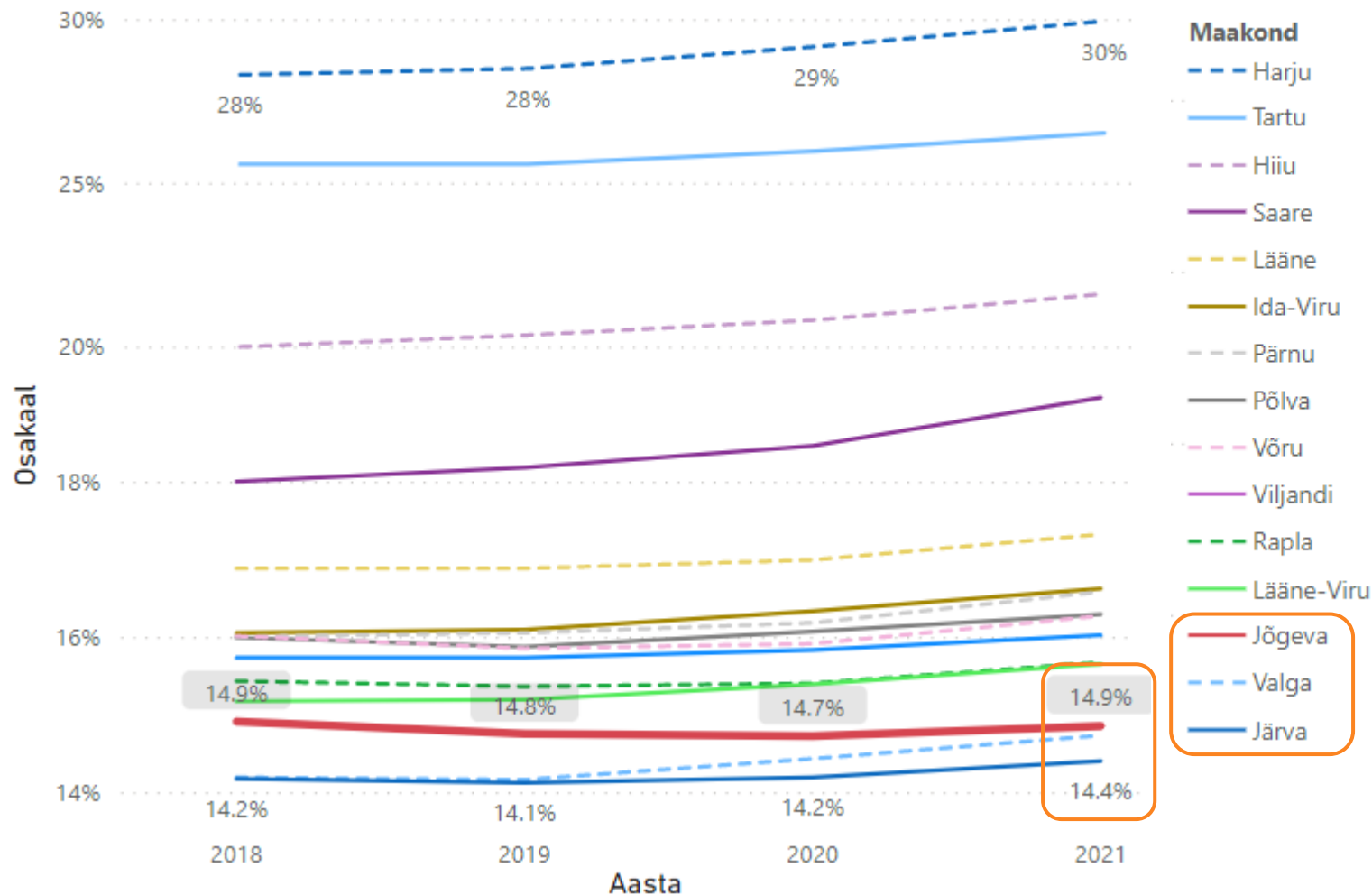
Jõgeva maakonnas on kõrgharitud inimeste osakaal madal, Eesti lõikes tagantpoolt kolmandal kohal

Kõrgharidusega inimeste arv maakonnas

Haridustase	2018	2019	2020	2021
Bakalaureus + rakendus-kõrgharidus	1469	1427	1399	1429
Magister	2797	2736	2714	2668
Doktor	77	74	75	73

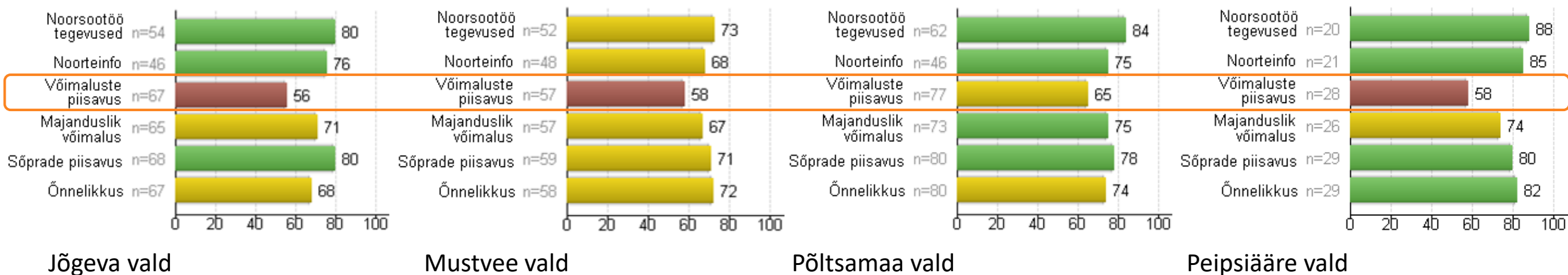
- ✓ Jõgeva maakonna kõrgharitud inimeste osakaal on püsinud samal tasemel (ca 15%).
- ✓ Võrreldes teiste maakondadega, on kõrgharitud inimeste osakaal madalam vaid Valga ja Järva maakonnas.
- ✓ 2021. aastal oli Jõgeva maakonnas:
 - 1429 bakalaureuse või rakenduskõrgharidusega elanikku
 - 2668 magistri haridusega elanikku
 - 73 doktori haridusega elanikku
- ✓ Antud perioodil on vähenenud magistri ja doktori haridustasemega elanike arv.

Kõrgharidusega inimeste osakaal maakonnas | %, 2018-2021

Meie tegevuspiirkonna noored hindavad kõige madalamalt võimaluste piisavust

Koondhinnangud teemadele kohalike omavalitsuste alusel

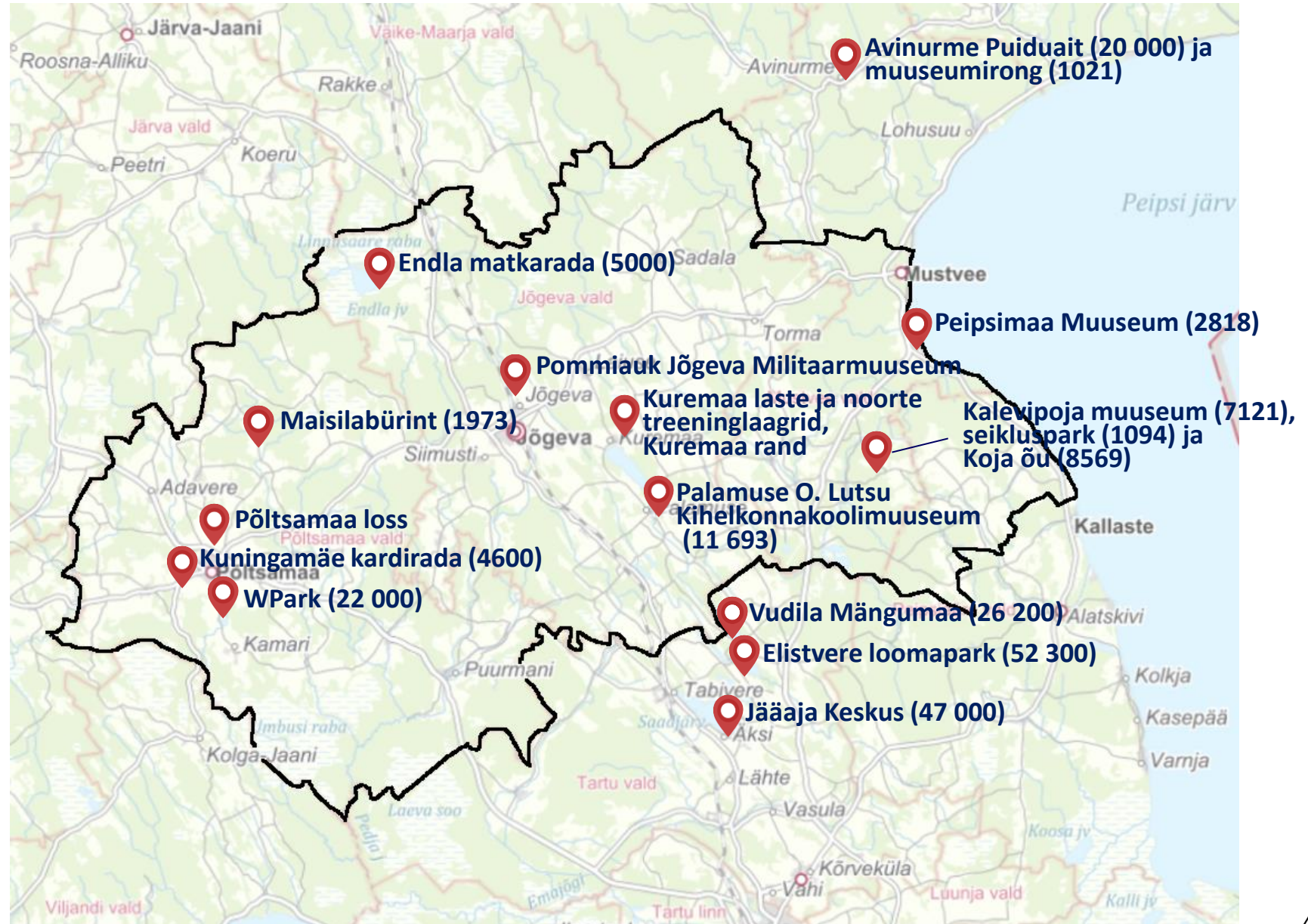
- ✓ Joonisel on välja toodud vastajate rahuloluhinnangute aritmeetilised keskmised üldiste teemade puhul. Meie tegevuspiirkonna noored hindavad kõige madalamalt võimaluste piisavust.
- ✓ Võimaluste piisavuse küsimus: Kas sinu kodukohas on sulle piisavalt huvipakkuvaid võimalusi vaba aja veetmiseks?
- ✓ Kõige kõrgemalt hinnatakse Noorsootöö tegevuste teemasid. Peipsiääre valla noored on Noorsootöö tegevuste teemale andnud 88 punkti 100-st, Põltsamaa valla noored 84 punkti, Jõgeva valla noored 80 punkti ning Mustvee valla noored 73 punkti.
- ✓ Kõikide teemade lõikes on kõige rohkem rahul Peipsiääre valla noored ja kõige vähem rahul Mustvee valla noored.

TURISMISEKTOR JA VABA AJA VEETMISE VÕIMALUSED

Atraktiivsed paigad vaba aja veetmiseks peredele ja noortele.

- ✓ Meie tegevuspiirkonnas koos Tartu põhjaosaga leidub kümme erinevat vaba aja veetmise võimalust nii noortele kui ka peredele.
- ✓ Joonisel on sulgudes märgitud turismiteenuse külastajate arv aastas (2021).
- ✓ Kui külastajaid tegevuspiirkonnas on ca 130 000 inimest ja keskmine piletihind on 5 €, toob see aastas piirkonda 650 000 € piletitulu.
- ✓ Teise sama suure osa annavad juurde tegevuspiirkonna vahetus läheduses asuvad Vudila, Elistvere ja Jääaja Keskuse külastajad.

Külastajate arvud on saadud ekspertide hinnangul Saka mõisas maakonna maine kujundamise seminaril 30.06.2022.

Atraktiivsed üritused vaba aja veetmiseks

- ✓ Tegevuspiirkonnas on võimalik osaleda rohkem kui 20 erineval üritusel.
- ✓ Joonisel on sulgudes märgitud ürituse küllastajate arv (2021).
- ✓ Oranži joonega on välja toodud Peipsi Toidu Tänav üritus (pikkus ca 175 km).
- ✓ Kui üritustest võtab osa ca 100 000 inimest ja keskmine piletihind on 5 €, toob see aastas piirkonda ca 500 000 € piletitulu.

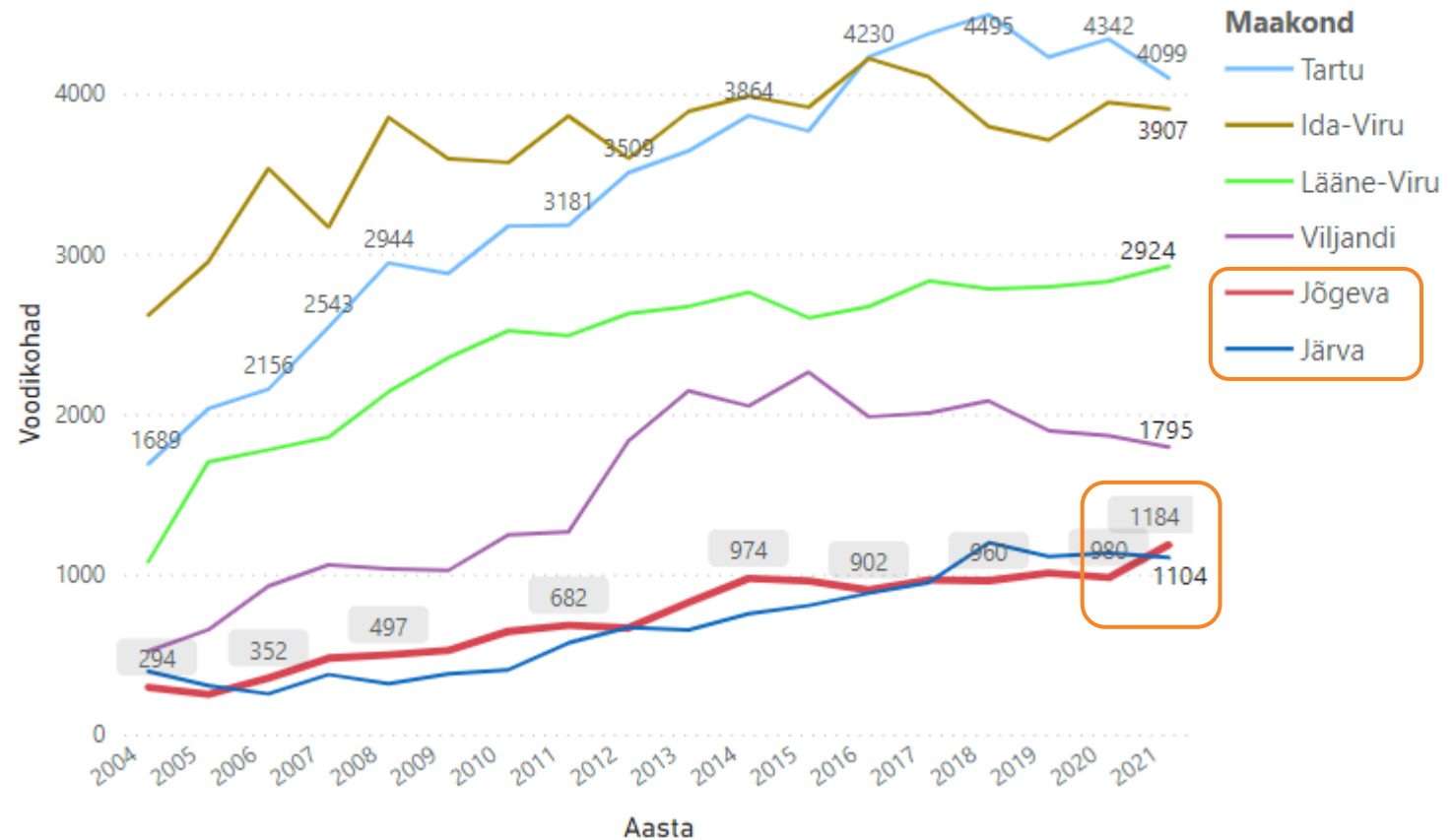
Küllastajate arvud on saadud ekspertide hinnangul Saka mõisas maakonna maine kujundamise seminaril 30.06.2022.

Jõgeva maakonnas on võrreldes naaber- maakondadega vähem voodikohti turistide jaoks

- ✓ Jõgeva maakonnas oli 2021. aastal 1184 voodikohta. Voodikohtade arv maakonnas on kasvanud 2004. aastast alates 890 koha võrra, viimasel aastal 204 koha võrra.
- ✓ Voodikohtade arv on antud perioodil kasvanud Jõgeva maakonnas 4 korda.
- ✓ Võrreldes naaber- maakondadega on Jõgeva maakonnas voodikohti oluliselt vähem ning ka kasv on väiksem olnud. Sarnane kasv on olnud vaid Järva maakonnaga.

Majutusasutuste voodikohtade arv | 2004-2021

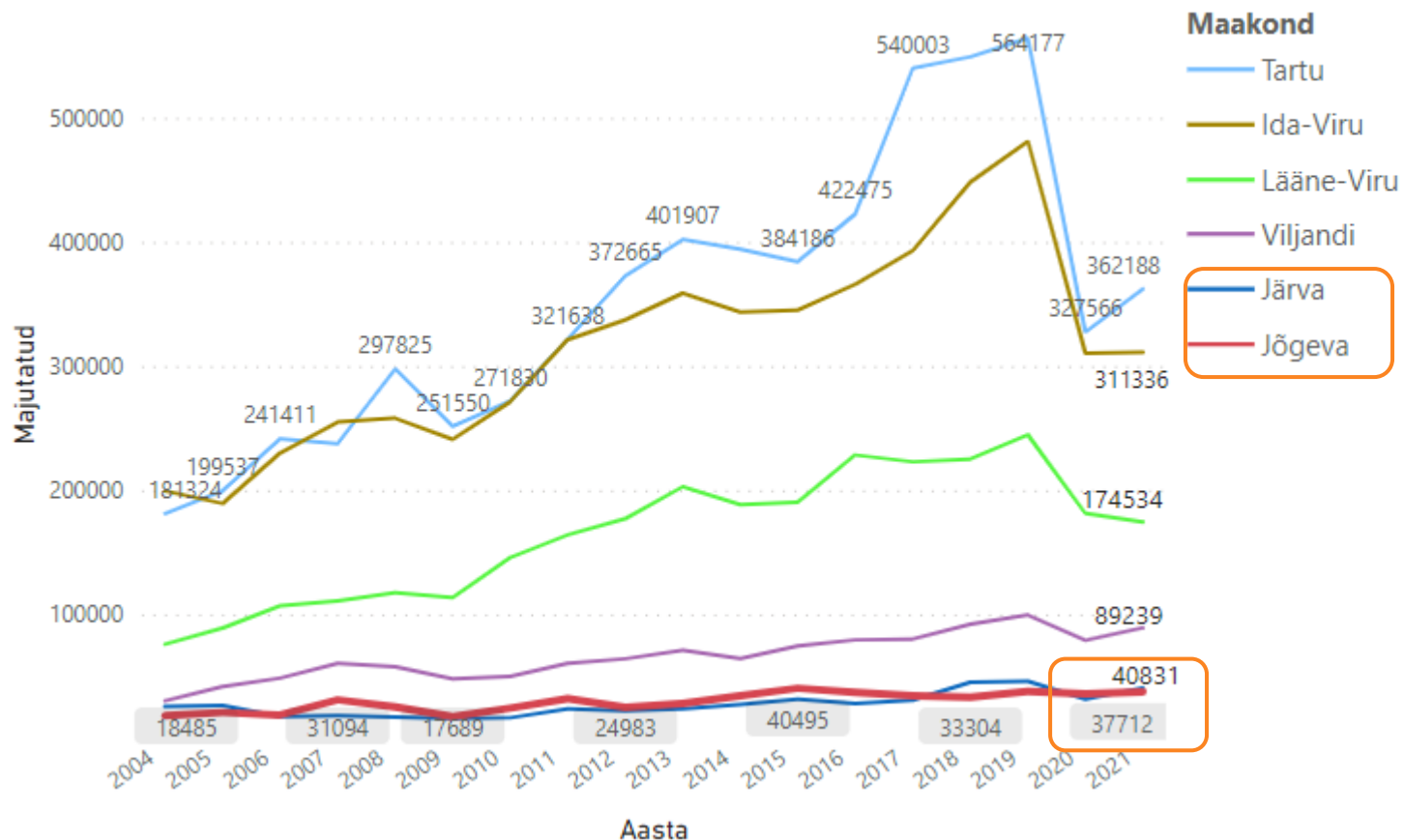

Jõgeva maakonnas on naaberitega võrreldes madalaim ööbimiste arv

- ✓ Vastavalt voodikohtade madalale arvule, on ka ööbimiste arv madalam võrreldes naabermaakondadega.
- ✓ Samuti voodikohtade sarnasele arvule Järva ja Jõgeva maakonnas, on ka ööbimiste arv sarnane.
- ✓ Ööbimiste arv on Jõgeva maakonnas kasvanud valitud perioodil kaks korda (ehkki voodikohtade arv kasvas neli korda).
- ✓ Kui 2021. aastal oli Jõgeva maakonnas majutatute ööbimiste arv 37 712 ja keskmiselt maksti toa eest 24 €, tõi see eelmisel aastal majutussektorisse sisse 905 088 €.

Ööbimiste arvud ja keskmine tasu toa eest on saanud ekspertide hinnangul Saka mõisas maakonna maine kujundamise seminaril 30.06.2022.

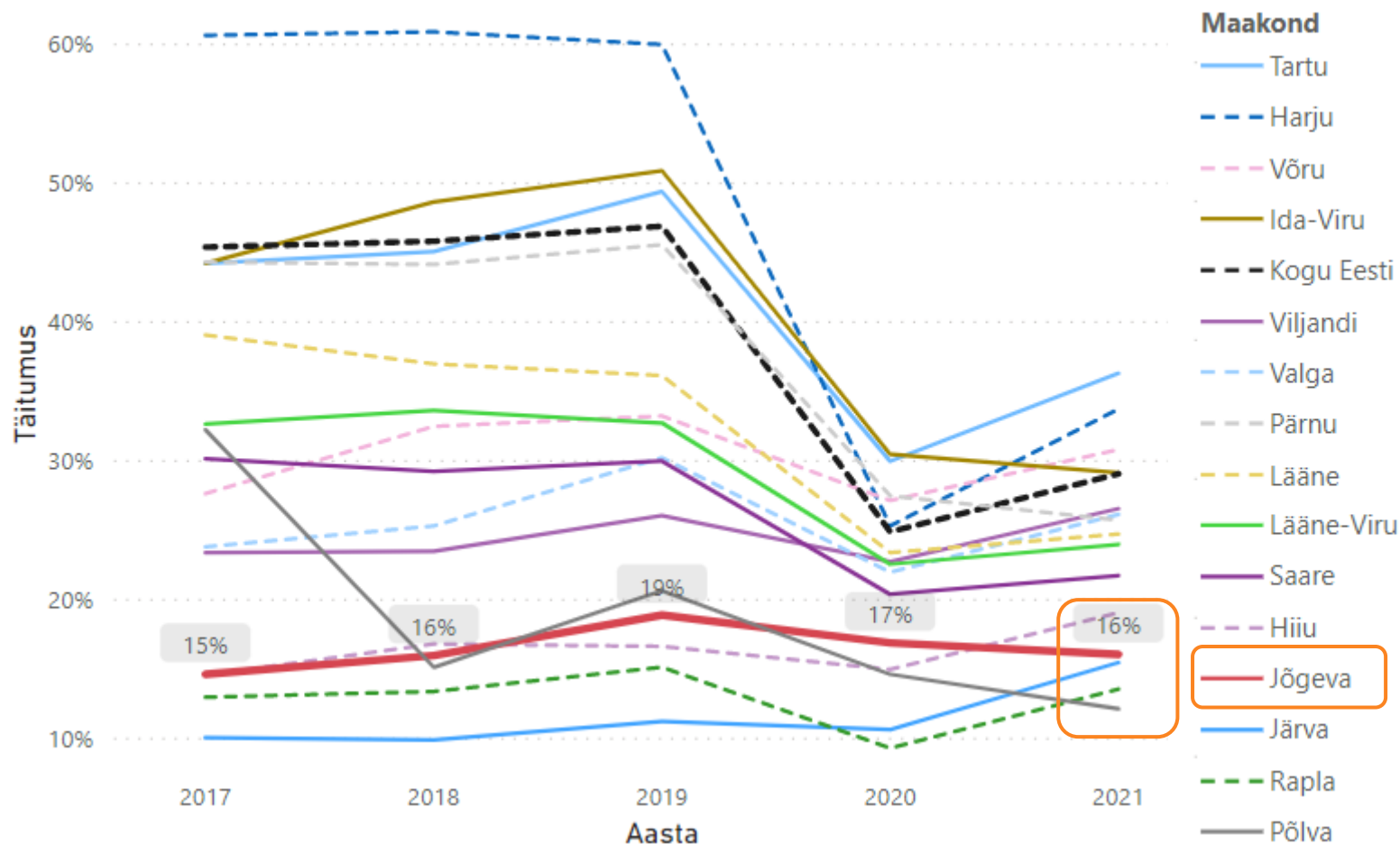
Majutatute ööbimiste arv | 2004-2021

Jõgeva maakonna majutuskohtade täitumus on üks Eesti madalamaid

- ✓ 2021. aastal külastas Jõgeva maakonda kokku 20 131 turisti, kellest siseturiste oli 18 407 ja välisuriste 1 724. Siseturistid veetsid maakonnas kokku 29 393 ööd ja välisuristid 6690 ööd (Allikas: JAEK).
- ✓ Naabermaakondadest on majutuskohtade täitumus madalam Järva maakonnas. Võrreldes Eesti teiste maakondadega, on täitumus madal ka Põlva ja Rapla maakonnas.
- ✓ Peale 2020. aastat tõusis enamustes maakondades majutatute arv (samuti Eesti keskmine), kuid mõningates maakondades jätkus siiski languse trend. Üheks neist on Jõgeva maakond.

Tubade täitumus vähemalt viie voodikohaga majutusettevõtetes | 2017-2021

Eesti elanike reisikavatsusi on võimalik rahuldada meie tegevuspiirkonnas

✓ Sisereisidel kombineeritakse erinevat liiki tegevusi. Keskmiselt nimetas iga vastanu väga olulisena nelja erinevat liiki tegevust ning mõnevõrra olulisena 5-6 tegevust. See viitab, et suvistel sisereisidel ollakse valmis proovima ka neid tegevusi, mis ei kuulu inimese tavapärase huvide hulka.

✓ Ka sugulaste-tuttavate külastamist ja puhkust maakodus kombineeritakse enamasti vaatamisväärsuste, ürituste ja aktiivsete harrastustega.

Kui olulised on need tegevused Teie Eesti-sisestel reisidel sel suvel? (%)

Vastasid need, kes tõenäoliselt teevad sel suvel sisereise (N=804)

